

Dzięk

10 Stron
Cena 10 gr

Pomorze

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDANSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-50 (nocny). — **ADMINISTRACJA:** Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — **FILIA ADMINISTRACJI:** Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Polska musi być potęgą lotniczą

We wszystkich państwach trwa karotomny wyścig zbrojeniowy. Na ten cel asygnuje się olbrzymie kwoty, przekraczające w niektórych państwach ich możliwości finansowe. Dzieje się to z oczywistą szkodą i krzywdą dla innych dziedzin życia państwowego i społeczno-kulturalnego.

Wyścig zbrojeniowy obejmuje wszystkie działy techniki wojennej i wszystkie rodzaje broni, nie popełni jednak przesady i nie miną się z zasadą ścisłości, jeżeli twierdzić będą, że największy nacisk i wysiłek zbrojeniowy kładzie się na zbrojenia morskie i lotnicze, zwłaszcza lotnicze. Stalowe ptaki, zaopatrzone w bomby, karabiny maszynowe i zarazki bakteriologiczne stanowią straszliwą broń atakującą to też otoczone są przez sztaby generalne specjalną opieką i na ich rozbudowę pod względem jakościowym i ilościowym idą największe stosunkowo kwoty.

Pogląd ten ma głębokie uzasadnienie. Wszak rola samolotów bojowych w przyszłych zapasach będzie naprawdę ogromna tak pod względem militarnym jak i psychiczno-destrukcyjnym.

Orientujemy się dostatecznie wszyscy, że w przyszłej wojnie brać będzie udział nie tylko armia lecz całe społeczeństwa, całe narody. Każda po prostu obywatelka, każdy obywatel wciągnięty będzie w żelazne tryby maszyny wojennej i w orbitę prac z prowadzeniem wojny związanych. Czyż więc w tych warunkach nie staje się rzeczą oczywistą i bezsporną, że nastawienie obywateli i ich odporność psychiczna stanowiąc będzie czynnik wagi niezmiernie i doniosłej, wiążący się przy tym najściślej i najbezpośredniej z samą akcją działań wojennych i na akcję tę wywierający wpływ decydujący.

W tym ujęciu problemu odporności psychicznej obywateli na wypadek wojny, już obecnie należy przedsięwziąć organizację wszystkich możliwych środków zaradczych, któreby stanowiły podbudowę moralną i uodpornienie społeczeństwa na destrukcyjne działanie wroga.

Główne niebezpieczeństwo samolotów bojowych kryje się w ich szybkości i, w związku z tym, możliwością szybkich

NIESPODZIEWANYCH NALOTÓW

na miasta i tereny pozafrontowe. I te właśnie naloty, jeżeli nie potrafimy należycie zorganizować skutecznych środków obronnych i zaradczych, stanowiąc będą główny czynnik destrukcyjny i demoralizujący, nie mówiąc już oczywiście o stratach materialnych, jakie każdy taki nalot spowoduje. Dla tego też w tym przede wszystkim kierunku pójsć winny wysiłki nie tylko czynników młoda rodajnych, lecz całego społeczeństwa, a w pierwszym rzędzie Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, jako organizacji dla tych właśnie celów powołanej.

Przyznać należy że każdy rok przynosi nam poważne w dziedzinie lotni-

czej zdobycze, tym nie mniej daleko nam jeszcze od granic, które uznamy za dostateczną gwarancję obrony przeciwlotniczej. Tempo naszych w tym kierunku prac jest zbyt powolne i oparte raczej na przesłankach natury emocjonalnej z pewnym oczywiście odczuciem dumy i ambicji narodowej, a ostatnio i sportowej. Nie zdołaliśmy natomiast w masach zaszczerpić wszechstronnego uświadomienia grozy przyszłych ewentualnych nalotów eskadr bojowych nieprzyjaciela. Nie odczuwamy również podjętej na szeroką skalę akcji budowy schronów przeciwlotniczych i przeciwgazowych. Poza tym nie zdołaliśmy rozwinąć odpowiedniej propagandy

Wszak rozbudowa silnego, potężnego lotnictwa wiąże się nierozdzielnie z naszą niepodległością i wolnością, z naszym niezależnym bytem państwowym.

Rozbudowa zarówno lotnictwa wielkiego i potężnego, jak i budowa schronów jest celem w samym sobie tak wielkim i doniosłym, że powinna wywołać

NAJZYWSZĄ OFIARNOŚĆ

materiałną społeczeństwa, po prostu entuzjazm ofiarności i nikt nie ma prawa od obowiązku ofiarności tej się uchylać. Każdy na ten cel ofiarowany grosz tysiiąc razy się opłaci na wypadek wojny.

Afisz propagandowy na tydzień LOPP.

masowej, któraby rzuciła dziesiątki tysięcy młodzieży naszej, pełnej entuzjazmu i piętyzmu dla idei lotniczej w karne szeregi przyszłych rycerzy powietrznych.

Rozbudowa lotnictwa naszego podjęta być musi na

MIARE OLBRZYMA.

POLSKA MUSI BYĆ WIELKIM MOCARSTWEM LOTNICZYM, musi być taką potęgą w powietrzu, któraby wzbudzała postrach i jednocześnie szacunek u innych państw. To też nie można poprzestawać na kupnie kilku lub kilkadziesiąt samolotów przez okręgi wojewódzkie. Byłoby to połowiczne rozwiązanie problemu.

Dążyć musimy do tego, ażeby samoloty posiadane przez okręgi wojewódzkie szły w setki i na ten cel żadne ofiary nie mogą być zbyt wielkie i ciężkie.

Świeży połów

wiezie powracający z Morza Północnego

PAROWIEC RYBOŁÓWCZY

SS. „ADAM”

6635

Przybycie jego do Gdyni spodziewane jest we wtorek, dnia 28 września 1937 r.

Z poważaniem

T-wo Dalekomorskich Połowów „Pomorze”

Sp. z o. o. Gdynia

Telefon 30-55

że stanowi ono **AKTYWNE ZAPLECZE** armii czynnej, a wraz z nią — właściwy i istotny potencjał i moc naszej siły zbrojnej.

Psychice i umysłowości indywidualnej obywatela i zbiorowej mas nie mogą być obce okropności wojny i możliwość zmiennych jej kolei. Te okropności należy traktować jako naturalne następstwa akcji bojowej wroga. Poza tym moralne uzbrojenie narodu pogłębiać musi jeszcze bardziej, nasze morale narodowe i patriotyczne, oparte na głębokim ukochaniu niepodległości naszej Ojczyzny i na gotowości do najgłębszych ofiar w jej obronie.

Tydzień LOPP. powinien uaktualnić bardziej jeszcze, niż dotychczas to obserwujemy, problem

ROZBUDOWY LOTNICTWA W POLSCE,

stanowiący jeden z najkapitałniejszych obowiązków i nakazów obrony narodowej. Powinien również z mobilizować wszystkie w tym kierunku wysiłki, przede wszystkim — obudzić czujność społeczeństwa i pogłębić jego uświadomienie w dziedzinie obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej.

Inauguracja Tygodnia LOPP. była imponująca i radosna. Ofiarność społeczna ufundowała 126 samolotów. To dużo, — jeżeli chodzi o dobrowolny akt ofiarności, w warunkach naszych poemów niektórych problemów państwowych i naszego do nich stosunku, lecz jakże mało, strasznie mało, w stosunku do naszych w tej dziedzinie istotnych i palących potrzeb.

Pamiętajmy, że **potrzeby te muszą być wypełnione** i że w zespole elementów obrony narodowej nie może zabraknąć czynnika najwyższej

OFIARNOŚCI SPOŁECZNEJ

i czynnika **zrozumienia przez społeczeństwo swych zadań i obowiązków**, nie koniecznie z prawa pisanego płynących, w dziedzinie dozbrojenia Polski i stworzenia z niej wielkiego mocarstwa lotniczego.

Na te tory nastawmy nasze czyny i ofiarność nie tylko w okresie Tygodnia LOPP, lecz w ciągu całego roku.

M. Zembrzuski

Mussolini w kuźni zbrojeń niemieckich

Triumfalny wjazd Mussoliniego do stolicy Rzeszy

Essen. Niemieckie biuro informacji nie podaje następujące szczegóły pobytu Mussolini i Hitlera w Essen. Najpierw zjechał na dworzec specjalny pociąg kanclerza, a w kilka minut potem przybył Mussolini. Obaj wodzowie witali byli przez tysiączne tłumy publiczności. Kanclerz, który oczekiwał na peronie pociągu specjalnego swego gościa, powitał Mussoliniego, po czym Mussolini i Hitler opuścili razem dworzec, aby odjechać do zakładów Kruppa.

Obaj wodzowie jechali autem wolno do zakładów Kruppa, wśród mrowia ludzi. Na Thomasstrasse przejścia od jednej fabryki do drugiej udekorowane były girlandami i flagami aż do wspaniałej bramy triumfalnej. W samej fabryce praca nie uległa przerwie: kominy dymiły, młoty huczały. Kolumna samochodów, wiozących gości, zatrzymała się przed zarządem głównym. Oddawszy pozdrowienia ofiarom wojny i pracy, Mussolini i Hitler udali się na teren zakładów.

Pisma niemieckie podają dalsze szczegóły pobytu Mussoliniego i kanclerza Hitlera w Essen. Gości powitał szef firmy inż. Krupp von Bohlen und Halbach w gmachu dyrekcji. Do godz. 11 Mussolini i kanclerz w towarzystwie ministrów spraw zagranicznych obu krajów oraz wielu innych dygnitarzy niemieckich i włoskich oglądali szczegółowo urządzenia fabryczne i zaznajamiali się ze stanem produkcji. Obejrzano również warsztaty, m. in. olbrzymi młot mechaniczny wagi 1500 ton, dział budowy pancerny, fabrykę lokomotyw, hale budowy armat itp. Przez cały czas pobytu w Essen Mussolini ukazując się stale z kanclerzem Rzeszy, był przedmiotem ogólnych owacji, podobnie jak w Monachium i na terenie manewrów. Przejeżdżając przez miasto Mussolini co chwila pozdrawiał ręką witające go tłumy.

Po opuszczeniu Essen Mussolini z kanclerzem odbył podróż do Berlina przez Zagłębie Ruhry, witany po drodze w Bochum, Dortmundzie, Hamm, Hannoverze itd. Wszędzie na peronach zgromadzone były szpalery różnych organizacji i wojska.

Berlin. (PAT) Przybycie Mussoliniego do Berlina odbyło się bardzo uroczysto. Wyżyskano przy tym wszystkie zewnętrzne momenty, by nadać tej uroczystości najokazalsze ramy. Jako miejsce przybycia pociągu wyznaczono niewielki dworzec podmiejski Heerstrasse, od którego w prostej linii wie-

dzie osmiokilometrowa trasa aż do Unter den Linden i dawnego pałacyku prezydenta Rzeszy na Wilhelmstrasse, zajmowanego ongiś przez Hindenburga, gdzie Mussolini zamieszkał na czas pobytu w stolicy Rzeszy. Na całej trasie szpalery tworzyły oddziały szturmowe, poza którymi tłoczyły się zwarta masą tłumy publiczności, które obliczają na kilkaset tysięcy. Droga przybrana sztandarami o barwach Rzeszy i Włoch, ozdobiona szeregiem białych kolumn z orłami narodowo-socjalistycznymi i różgami liktorskimi, przedstawiała istotnie niezwykłe widowisko. Sam dworzec wyłożono dywanami i przybrano wielką ilością kwiatów.

Na dwie godziny przed przyjazdem zam-

knięto wszelki dostęp publiczności, a na plac przed dworcem zajeżdżały co chwilę samochody przywożące dygnitarzy. Ze specjalnym entuzjazmem witał tłum premiera Goeringa i marsz. Blomberga. O godz. 17,30 zjechał pociąg, witany entuzjastycznie okrzykami tłumu. Po wyjściu na ulicę Mussolini i kanclerz Hitler przeszli przed szpalerem honorowym wojska oraz faszystów włoskich. Z widocznym zadowoleniem odpowiedział Mussolini wyciągnięciem dłoni na powitanie i niemilkące okrzyki: „Duce”.

Bardzo wolno, bo przeszło godzinę, przesuwał się korowód po 8-kilometrowej trasie, wśród grzmiących okrzyków powitalnych.

Inspekcja Starostwa Morskiego przez p. Wojewodę Pomorskiego

W dniu wczorajszym przybył do Wejherowa z Gdyni p. Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz. Celem przyjazdu p. Wojewody było przeprowadzenie inspekcji prac w Starostwie Morskim. Odnadto p. Wojewoda Raczkiewicz odbył konferencję ze starostą morskim Potockim oraz płk. Kopańskim na temat uroczystości wręczenia sztandaru i broni batalionowi morskiemu w dniu 17 października rb.

W godzinach popołudniowych p. Wojewoda samochodem opuścił Wejherowo, udając się do Torunia.

Odprawa komendantów Z.S.

Warszawa. — Dnia 26 bm. odbyła się w Warszawie w Centrum Wyszkolenia Z. S. odprawa komendantów i komendantek okręgów i podokręgów Zw. Strzeleckiego, połączona z odprawą prezesów okręgowych Polsk. Związku Strzeleckiego Sportowego. (Pat).

Potworna masakra na morzu

Japońska łódź podwodna zatopiła 12 dżonek i wymordowała 300 mężczyzn, kobiet i dzieci

London. Agencja Reutera donosi z Hongkongu, iż przybył tam parowiec niemiecki „Scharnhorst”. Załoga jego opowiada o jednej z najkrwawszych masakr masowych na morzu, o jakich kiedykolwiek słyszano. Parowiec zabrał z sobą 10 osób, które ocalały z załóg przeszło 300 ludzi 12 dżonek rybackich atakowanych przez japońską łódź podwodną 22 bm. pod Cze-long-kau. Według opowiadania ocalałych, dżonki towały spokojnie ryby, gdy nagle wyłoniła się łódź podwodna, która zbliżywszy się, otworzyła bezlitosny ogień, zatapiając jedną dżonkę po drugiej i pozostawiając rannych i umierających w wodzie. Jedna z dżonek zdołała ujsć. Większość ocalałych rybaków jest ranna, umieszczono ich w szpitalu, a policja roz-

częła dochodzenie, gdyż niektóre dżonki zarejestrowane były w Hongkong.

Kapitan parowca „Scharnhorst” oświadczył, iż zdaniem jego, wskutek ostrzeliwania przez japońską łódź podwodną dżonek rybackich zginęło około

100 kobiet i dzieci i 200 mężczyzn.

Zaznaczyć należy, że na wszystkich większych dżonkach rybackich przebywają całe rodziny rybaków. Wśród ocalałych 10 osób znajduje się jedna kobieta.

2000 czy 20 zabitych?

Tokio. — Japońskie ministerstwo spraw zagr. ogłasza komunikat, zaprzeczający doniesieniom chińskim o 2000 zabitych i rannych podczas bombardowania Kantonu. Komunikat stwierdza, że w żadnym wypadku bombardowania straty wśród ludności cywilnej nie przekraczały 20 zabitych i rannych. Dowództwo japońskie przestrzega, aby ludność cywilna nie ucierpiała od bombar-

dowania z samolotów, a mieszkańcy zostali przez władze japońskie powiadomieni, aby trzymali się zdaleka od budynków wojskowych lub obiektów, które mają znaczenie wojskowe. Niestety w poszczególnych wypadkach obiekty te nie są wyraźnie zaznaczone. Należy, aby władze chińskie wydały zarządzenia celem uśmiedzenia ludności cywilnej z sąsiedztwa obiektów wojskowych.

Odblask łuny wojennej w Chinach nad Genewą

Delegat chiński oskarża w Komitecie 23-ch

Genewa. (Pat) Wczoraj przed wieczorem odbyło się pod przewodnictwem delegata lotewskiego mtn. Muntersa posiedzenie komitetu 23-ch, zwołane celem zbadania sprawy apelu chińskiego oraz skargi chińskiej na bombardowanie przez samoloty japońskie otwartych miast chińskich. W posiedzeniu wziął udział przedstawiciel Chin Wellington Koo, który był specjalnie zaproszony do udziału w obradach. W charakterze obserwatora obecny był też na posiedzeniu poseł Stanów Zjednoczonych w Bernie Harrison. Na wniosek delegata chińskiego posiedzenie miało charakter publi-

czny. Jako pierwszy mówca wystąpił Wellington Koo, oświadczając m. in.:

„Armia japońska w Chinach liczy już 350 tysięcy ludzi. Lotnictwo japońskie z każdym dniem rozszerza zakres bombardowania bezbronych miast. Jest to wyraźna napaść, która rozwija się mimo pojedynczych wysiłków rządu chińskiego. Stanowi to istotną groźbę dla pokoju i bezpieczeństwa narodu”.

Zastanawiając się nad tym, co może uczynić Liga Narodów wobec pogwałcenia paktu Ligi, paktu Brianda - Kellogga i paktu 9-ciu mocarstw, mówca oświadcza, iż

doświadczenia ostatnich lat wskazują, że Liga nie może obronić prawa, może co najwyżej wskazać światu, jaki błąd popełniono. O ile nie może powstrzymać napaści, to może stwierdzić jej fakt i potępić ją. Liga może i powinna oświadczyć wyraźnie, jaki jest jej pogląd na metody wojenne stosowane przez Japonię. Mówca stwierdza, że stosowanie przez Japonię metody powszechnej masakry ludności cywilnej jest wyzwaniem dla cywilizacji. Jeśli to wyzwanie pominię się milczeniem, to nie ma żadnej pewności, czy ten precedens nie będzie naśladowany w przyszłych zatargach na zachodzie. Jeżeli prowokacja taka pozostanie bez echa, to Japończycy uciekną się do innych rozpaczliwych środków dla złamania dzielnego oporu Chińczyków. Rząd chiński sądzi, że bez względu na minione doświadczenia istnieje możliwość konkretnych zarządzeń, które Liga Narodów może zalecić poszczególnym rządów. Komitet przeto winien zastanowić się niezwłocznie, jakie zarządzenia byłyby najbardziej praktyczne i najbardziej skuteczne dla udzielenia pomocy Chinom.

„Domagamy się, zakończył Wellington Koo, aby w miarę możliwości udzielono pomocy i jak najdalej idącego poparcia Chinom, będącym ofiarą napaści zarówno w poczuciu sprawiedliwości, jak i dla dobra pokoju światowego”.

Platoniczna rezolucja Ligi Nar. w sprawie palestyńskiej

Polityczna komisja Zgromadzenia Ligi przyjęła projekt rezolucji, zakończającej dyskusję palestyńską. Projekt ten przedstawiony przez referenta min. de Greff (Holandia), powiada, iż 6 komisja Zgromadzenia Ligi Narodów wyraża swe przekonanie, że problem palestyński, którego rozwiązanie leży w kompetencji Rady Ligi Narodów, będzie rozwiązany należycie przy uwzględnieniu w jak najszerszym stopniu wszystkich wchodzących w grę interesów.

Jak widać, rezolucja ta, która będzie przedstawiona Zgromadzeniu Ligi do zatwierdzenia, jest czysto platoniczna i nie posiada innego znaczenia poza potwierdzeniem wyłącznych uprawnień Rady Ligi Narodów do powzięcia decyzji w sprawie palestyńskiej.

Zabójstwo brytyjskiego komisarza Galilei

Nazaret. Komisarz brytyjski Galilei, wychodząc z kościoła anglikańskiego, zabity został wystrzałem z rewolweru przez nieznaną sprawców, którzy zabili również towarzyszącego komisarzowi policjanta. Policja dokonała licznych aresztowań. Komisarz Andrews mianowany został w roku ubiegłym. Zabójstwo Andrews wywołało w całej Palestynie silne wrażenie. (PAT)

Banda fałszerzy grasowała na terenie Francji i W. M. Gdańska

Paryż. (Pat) W ostatnich dniach aresztowano 31 osób, w tym 9 w Gdańsku, a 22 we Francji. Aresztowania te nastąpiły w ścisłym porozumieniu z policją holenderską, angielską, luxemburską i W. M. Gdańską. Chodzi tu o bandę fałszerzy papierów wartościowych i paszportów, którą zlikwidowały wczoraj ostatecznie paryskie wła-

dze policyjne dokonując licznych aresztowań.

W ręce policji dostał się bardzo poważny materiał, wśród którego figurowały pieczęcie władz konsularnych i policji państw obcych. Znalezione również sfalszowane papiery wartościowe na sumę przeszło miliona franków.

Ministerstwo Sprawiedliwości o sprawie sędziego Iskrzyckiego

W związku z notatkami w prasie o rzekomym „odwołaniu” sędziego Iskrzyckiego ze stanowiska sędziego przez prezesa sądu apelacyjnego w Krakowie w związku z jego udziałem w demonstracji przeciwko metropolicie Sapieżu, ministerstwo sprawiedliwości nadało Agencji „Iskra” następujący komunikat:

1) Nie jest prawdą, że został „odwołany” sędzia, gdyż sędziowie korzystają z konstytucyjnego przywileju nieusuwalności.

2) Natomiast prawdą jest, że asesor sądowy Tadeusz Iskrzycki, został przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 59 pkt. a) rozporządzenia ministra sprawiedli-

wości z dnia 25 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 825-32) z tego powodu, że w ciągu dwóch lat od objęcia stanowiska asesora nie uzyskał nominacji na sędziego. Decyzja o nieprzedstawieniu asesora do nominacji oparta została na opinii władzy przełożonej, wydanej jeszcze dnia 11 stycznia 1937 r., przeniesienie zaś w stan spoczynku nastąpiło dopiero z wpływem okresu czasowej delegacji do zastępczego sprawowania funkcji sędziowskiej.

3) Władzom przełożonym asesora Iskrzyckiego nie jest wiadome o rzekomym jego udziale w demonstracjach przeciwko ks. metropolicie Sapieżu.

Masowe wystąpienia z komsomółu

Moskwa. Na posiedzeniu okręgowego komitetu Komsomółu zachodniego okręgu, sekretarz Pokotów przytoczył dane, świadczące o nader szybkim topnieniu organizacji komsomolskich. W ciągu ostatnich trzech miesięcy z organizacji Komsomółu miejscowego wystąpiło 20 proc członków, z Komsomółu wiejskiego 28 proc. Charakterystyczne, że prawie połowa występujących z partii komsomolców nie podała żadnych motywów swego postępowania.

List z Francji

Bolszewicka prowokacja

Paryż, we wrześniu.

Próba porwania hiszpańskiej łodzi podwodnej w wojennym porcie francuskim Brest jak wiadomo, nie powiodła się. Inicjatorzy tej eskapady zostali aresztowani przez francuską żandarmerię.

Jesteśmy więc świadkami wcale poważnego konfliktu do którego na gwałt przycze-
pia się wszelkie akty terroru, jakich widownia była w ostatnich tygodniach Francja. Opinia publiczna Republiki, karmiona „rewelacjami”, jakie na ten temat przynosi prasa, popadła w stan wrzenia tym bardziej zrozumieli, że Francuz jest wyjątkowo czuły na punkcie zakłócenia spokoju i bezpieczeństwa wewnętrznego przez obce elementy.

Obserwując łańcuch niezwykłych wydarzeń z oddalenia, nie podlegając tak gwałtownej sugestii prasy, patrząc na wszystko ze znakomicie uspakajającej platformy nie zainteresowanego bezpośrednio tymi wydarzeniami człowieka, nie można nie dostrzec szeregu pozornych drobności, które jednakże w dziennym świetle przedstawiają konflikt francusko - hiszpański.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wysłannicy gen. Franco usiłowali porwać rządową łódź hiszpańską „C 2”. Otwarcie przyznali się do tego organizatorzy porwania, oficerowie marynarki hiszpańskiej, a fakt, iż gen. Franco przywiązuje bardzo wielką wagę do posiadania odpowiednio silnej floty wojennej, przyznanie to potwierdza w całej rozciągłości.

Zresztą, jeśli zajrzyśmy do którejkolwiek historii wojen, fakty takie, albo tym podobne spotkamy wszędzie. Są one najzupełniej normalne, nieomal usankcjonowane, a już napewno nie posiadają w sobie najmniejszych cech hańbiących. Gdyby więc na tym cała sprawa została zakończona, incydent, niepozawiany cech romantyczności, po paru dniach najprawdopodobniej „rozszedłby się po kościach”, ustępując miejsca bardziej frapującym wydarzeniom na arenie między narodowej.

Ale... dalecy od zbyt pochopnego wysnuwania wniosków, stwierdzamy z całą stanowczością, że komuś musiało specjalnie zależeć na tym aby sprawa przybrała inny obrót, aby stała się głośna i wywołała nieomal konflikt dyplomatyczny.

Znaleźli się więc ludzie, którzy z dziwnym entuzjazmem zaczęli nie tylko łączyć próbę porwania łodzi podwodnej z terrorystycznymi aktami na terenie pogranicza francusko-hiszpańskiego, ale „wrobili” ją w... obłąkańcze wybuchy bomb paryskich! Ba, odkryto nawet takich, którzy niby potulne baranki oddali francuskim żandarmom bomby przygotowane do nowych zamachów, a rzekomo im dostarczone przez... generała Franco!

Prowokacja jest jedną z najstarszych bo daje form wywołania konfliktów. W historii świata powtarza się nieskończoną ilość razy, ale wydaje nam się, że w danym wypadku jest to prowokacja zbyt wyraźnie czerwonymi niemi szyta. Żaden logicznie rozumujący człowiek nie uwierzy, aby gen. Franco w chwili obecnej decydował się na wywołanie konfliktu z Francją. Byłoby to mniej więcej podobne do człowieka, który siedząc na gałęzi, własnoręcznie gałąź tę... podcina!

Ze Francja wobec zatrzymanych Hiszpanów zastosowała wyjątkowo ostre represje, że aresztowała oficera obcego państwa, przybyłego na ziemię Republiki za paszportem dyplomatycznym, dotychczas respektowanym, to nie wywołuje w nas zbyt wielkiego zdumienia, bo jest to, w naszym pojęciu, jak gdyby drobnym, demarche na oficjalne akcentowanie sympatyj włoskich, dla gen. Franco; ale chęć łączenia — okazana przez pewne, skrajnie zresztą, koła polityczne francuskie tej całej sprawy z lotrowskimi zamachami bombowymi, postęgiwanie się ludźmi, którzy z typową prowokatorską bezczelnością skłonni są przyznać się do wszystkich zbrodni popełnionych od początku świata, wydaje się umiarkowanej opinii francuskiej zbyt ryzykowną grą elementów nie wahaających się dla swych partyjnych celów wprowadzić kraj w skomplikowane powikłania.

Echa manewrów pomorskich

Podziękowanie Ministra Spraw Wojskowych dla koncernu naszych wydawnictw

Ministerstwo Spraw Wojskowych
Wojskowy Instytut Nauk.-Ośw.
Warszawa, dnia 24. 9. 1937 r.

WPan Redaktor „Dnia Pomorza”
Toruń, Bydgoska 50
Niniejszym składam Panu Redaktorowi serdeczne podziękowanie za łaskawe delegowanie przedstawiciela swego poczytnego pisma na manewry na Pomorzu oraz za poświęcenie uwagi tym działaniom wojskowym w sprawozdaniach i komunikatach, tak obficie zamieszczanych na łamach Pańskiego dziennika.

Szef Wojsk. Inst. Nauk.-Ośw.
(—) L. W. Koc, płk. dypl.

Sympatyczne dowody uznania

Z pośród mnóstwa listów, wyrażających uznanie naszemu wydawnictwu za tak obeszne poświęcenie uwagi żołnierzowi polskiemu na tegorocznych manewrach, publi-

kujemy jeden z charakterystyczniejszych wyjątków, jako sympatycznych głosów Czytelnicy, będących uznaniem dla ciężkiej służby sprawozdawczej dziennikarza.

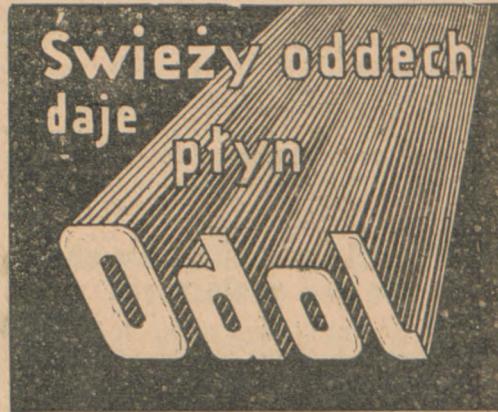
Toruń, dnia 25 września 1937 r.

Szanowny Panie Redaktorze!

Gdyby odemnie zależało powołałbym do życia „Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza Polskiego” i Ciebie, Szanowny Panie Redaktorze, mianowałbym Prezesa.

Zasłużyłeś Pan na ten zaszczyt przez zajmujące reportaże z manewrów na Wielkim Pomorzu. Napewno zbliżyłeś czytelników „D. P.” (cywilów) do wojska polskiego.

Dziękując wszystkim za dowody uznania pozwalamy sobie skromnie dodać, że uznanie Czytelników dla pisma, jak i zadowolenie ze spełnionego obowiązku całkowicie równoważą wszelkie zaszczyty i godności.

Administracja nie ma wyřęczać społeczeństwa

Okólnik p. Premiera nakazuje starostom rezygnację ze stanowisk prezesów organizacji społecznych

Warszawa. Prezes Rady Ministrów i minister spraw wewnętrznych gen. dyw. Sławoj - Składkowski wydał dn. 27 września r. b. następujący okólnik do pp. wojewodów i starostów:

Bezpośrednia zależność organizacji społecznych i stowarzyszeń od kierowników władz administracji ogólnej przez piastowanie przez nich prezesow-

skich godności, tamuje w dużym stopniu inicjatywę i samodzielność tych organizacji.

Starosta - prezes często znajduje się w sprzeczności ze stanowiskiem starosty - władzy administracyjnej, lub starosty - przewodniczącego Wydziału Powiatowego z narażeniem obiektywnej oceny. Przez to samo stanowisko

starosty niejednokrotnie jest wystawiane na próby niepożądane.

Pragnę, z jednej strony, by dobrej woli społeczeństwa i zdrowej ambicji i jej inicjatywie dać upust samodzielnego załatwiania coraz to wyższych celów i zagadnień społecznych, z drugiej zaś, by podległa mi administracja nie wyřęczała niepotrzebnie społeczeństwa, wszędzie tam, gdzie ono samo da sobie radę.

Wobec powyższego zarządzam co następuje:

W ciągu najdalej dwóch miesięcy od daty niniejszego zarządzenia pp. starostowie rezygnują ze stanowisk prezesów organizacji społecznych z wyjątkiem organizacji wyższej użyteczności publicznej jak np. LOPP.

Nie znaczy to, żeby starosta nie interesował się i nie był w kontakcie, względnie unikał życzliwej współpracy.

Herbaty Hożakowskiego — rozkosz znawców!

Ambasady w Tokio i Warszawie

Zamiana poselstw na ambasady nastąpi 1 października

Warszawa. — Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do ogłoszenia następującego komunikatu:

Od chwili nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią, przyjaźń między nimi zacieśniała się stale. Oba kraje doszły zgodnie do wniosku, że pożądana jest między nimi wymiana ambasadorów i na wiosnę r. b. zdecydowano w zasadzie podnieść wzajemnie poselstwa do rangi ambasad. Oba rządy stwierdzają ze

szczerem zadowoleniem, że równoczesna zamiana poselstw na ambasady nastąpi dn. 1 października r. b.

Warszawa. — Polska Agencja telegraficzna komunikuje:

Pan Prezydent mianował p. Tadeusza Romera, dotychczasowego posła, a m b a s a d o r e m R. P. w Tokio, udzielając jednocześnie agremnt dla p. Shyuichi Sakoh, desygnowanego na ambasadora Japonii w Warszawie.

Czy Polska weźmie udział w nowojorskiej wystawie światowej?

Warszawa. — W dniu 25 bm. odbyło się w Warszawie plenarne posiedzenie Rady Polsko - Amerykańskiej Izby Handlowej, na którym rozważano sprawę ewentualnego udziału Polski w wielkiej wystawie światowej w 1939 r. w Nowym Jorku. Stany Zjednoczone przystąpiły z ogromnym rozmachem do wstępnych prac, a o intensywności ich świadczy naprzykład fakt zbudowania już specjalnego portu wystawowego dla okrętów turystycznych. Dotychczas zgłosilo

swoją udział w wystawie nowojorskiej 28 państw.

W uznaniu doniosłości wystawy i konieczności zadokumentowania po raz pierwszy w Stanach Zjednoczonych współczesnego rozwoju i znaczenia Polski — Rada Polsko - amerykańskiej Izby Handlowej uchwaliła wyłonić komitet studiów, który zajmie się zbadaniem konkretnych możliwości udziału Polski w wystawie. (Pat).

Znowu zamach bombowy w Paryżu

na członka Najwyższej Rady Wojennej

Paryż. Opinia publiczna paryska została poruszona wiadomością o nowym zamachu bombowym, który tym razem był już wymierzony przeciw wysokiej osobistości wojskowej, byłemu gubernatorowi wojskowemu miasta Paryża i członkowi Najwyższej Rady Wojennej gen. Pretelat. Sprawa ta była trzymana przez władze bezpieczeństwa w ścisłej tajemnicy i dopiero wczoraj w późnych godzinach wieczornych przedostała się do prasy w ostatnich wydaniach dzienników. Wykrycie tej próby zamachu nastąpiło jednak już przed południem. Już o godz. 8 rano jeden z mieszkańców domu nr. 16 przy ul. Dupont des Loges schodząc z klatki schodowej zauważył przed drzwiami gen. Pretelat podejrzany pakunek. Po zwróceniu uwagi dozorczy domu na ten dziwny fakt, zawiadomiono znajdującego się w pobliżu policjanta,

który zabrał pakunek na komisariat policji, p. stwierdzeniu, iż wewnątrz znajduje się coś w rodzaju bomby. Do wybuchu nie doszło jedynie z tego powodu, iż lont zapalony przez zamachowca zgasił co można było bez trudności stwierdzić, już po pierwszym pobieżnym obejrzeniu bomby. Sama bomba składała się właściwie z 3-ch petard, wypełnionych me-

linitem.

Tego rodzaju bomby używane są w czasie wojny przez kawalerię do wysadzenia nasypów kolejowych. Śledztwo posuwa się narazie w tempie dość powolnym, gdyż gen. Pretelat bawi obecnie na wywczasach na wsi, a w jego nieobecności policja nie chciała otwierać drzwi mieszkania.

Załoga zaginionego samolotu niemieckiego przebywała 4 tygodnie w niewoli w sercu Azji

Kabul. — Samolot niemiecki, który zginął wraz z załogą przed 4 tygodniami w czasie lotu przedsięwziętego celem zbadania najkrótszej drogi przez Turcję, Afganistan do Chin, wylądował wczoraj popołudniu w Kabulu. Samolot ten w czasie lotu powrotnego z Anshi (Chiny) do Kabulu doznał przymusowego lądowania z powodu

defektu motoru w Khotan (południowa część prowincji Hsin-Kiang), gdzie załoga została uwięziona. Dopiero po upływie 4 tygodni, w czasie których nie pozwolono członkom załogi zawiadomić drogą radiową o miejscu ich pobytu, władze chińskie wyraziły zgodę na dalszy lot. (Pat).

Głos Polski w Genewie

Genewa. — Na drugiej komisji Zgromadzenia Ligi Narodów delegat polski p. minister Rose wygłosił przemówienie, w którym poruszył zagadnienia dotyczące usunięcia trudności finansowych, gospodarczych i społecznych poszczególnych państw.

Znowu odszedł jeden z ostatnich bohaterów powstania 1863 r.

Kraków. — W Krakowie zmarł ostatni na terenie Krakowa powstaniec z 1863 r. s. p. ppor. W. P. Medard Morawiecki, przeżywszy lat 92.

S. p. zmarły brał udział w walkach na obecnym terenie województwa kieleckiego w szeregach oddziałów Langiewicza. Odznaczony był m. in. krzyżem walecznych. Do ostatniej chwili życia ze wzruszeniem wspominał dzieje walk o niepodległość i jeszcze w dniu Imienin Marszałka Śmigłego Rydza złożył Dostojnemu Solenizantowi po raz ostatni życzenia przed mikrofonem Rozgłośni Krakowskiej Polskiego Radia.

Hojny dar Cukrowni w Pelplinie na FON

W piątek, dnia 24 bm. zarząd Cukrowni — Pelplin przekazał Powiatowemu Komitetowi Funduszu Obrony Narodowej w Tczewie tytułem dobrowolnej składki kwotę zł. 9.000 (dziewięć tysięcy złotych) — do dyspozycji tczewskiego garnizonu.

Morderstwo w lesie pod Świeciem

Wczoraj rano w lesie państwowym na drodze pomiędzy wsiami Sucha a Jania Góra dokonano morderstwa rabunkowego. Nieznany osobnik napadł na handlarke, Weronikę Bińkowską lat 59, zamordował ją, a następnie obrał.

Władze policyjne wszczęły energiczny pościg za sprawcą zbrodni.

Sekcje przy organizacji wiejskiej OZN.

Warszawa. Prezydja obwodów (powiatów) organizacji wiejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego powołują wszędzie do życia następujące sekcje: rolne, spółdzielcze, kulturalno-oświatowe, samorządowe i spożywcze.

Akcja wsi na rzecz FON

W Łódzkiej Izbie Rolniczej odbyło się posiedzenie organizacyjne Wojewódzkiego Komitetu Daru Rolnictwa na FON.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa Izby wybrano Woj. Komitet Wykonawczy Daru Rolnictwa na FON, złożony z przedstawicieli wszystkich organizacji rolniczych i młodzieży wiejskiej na szczeblu wojewódzkim.

Ważne dla pracowników ubezpieczeń społecznych

Minister Opieki Społecznej, M. Zyndram Kościółkowski, przyjął dwukrotnie delegację zarządu głównego Związku Zawodowego Pracowników Ubezpieczeń Społecznych, która m. in. poruszyła sprawę częściowego względnie całkowitego zwrotu podatku specjalnego od uposażeń, jak to już uczynił Fundusz Pracy w stosunku do swoich pracowników, ze względu na bardzo trudne i ciężkie położenie pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych. Pan minister oświadczył, że sprawa ta zostanie pozytywnie załatwiona do dnia 1 października br.

Gospodarzu

Nie martw się, tucz szybko świnie na Centralinie Michałowskiego, nie stracisz się wzbogacisz. Żądać w aptekach, drogeriach, w spółdzielniach roln., gdzie nie ma wysłać:

Centralina, Poznań
Dworkowa 9.

Za 2 1/2 kg. za 4.50 i 5 kg. za 8 zł.

Wiadomości gospodarcze

WYŁOSOWANE BONY FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

Urząd Długów Państwa komunikuje, że w dniu 23 bm. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego oznaczone nr. nr.: 4044 9857 14961 21282 223000 28286 i 30108.

TAM, GDZIE CZERPAŁ ROPE LUKASIEWICZ

powstaje nowa spółka naftowa.

W Gorlicach powstała nowa spółka naftowa pod nazwą „Wawel”, która żywo zainteresowała się niewyżyskanyymi dotychczas terenami naftowymi w Kobylnie pow. gorlickiego. Po zakontraktowaniu 150 ha terenu, przystąpiono do prac wiertniczych.

W Kobylnie przy pomocy kopanych studni, eksploatował ropę twórca przemysłu naftowego — Łukasiewicz.

MAŁOPOLSKA NIE POZOSTAJE W TYLE I ELEKTRYFIKUJE SIĘ

Elektrownia okręgu lwowskiego przystępuje do budowy nowej trasy elektrycznej, długości 30 km na przestrzeni Żółkiew — Rawa Ruska. Trasa ta będzie przebiegać przez kilka gmin pow. żółkiewskiego i rawskiego.

NA DOBRE CZY NA ZŁE?

Nowe dwa kartele włókiennicze

W ostatnich czasach wpisane zostały do rejestru kartelowego ministerstwa Przemysłu i Handlu dwie nowe doniosłe umowy kartelowe, dotyczące eksportu włókienniczego.

Jedną z tych umów jest to „Porozumienie Eksporterów Włóknin Lnianych” w Warszawie, druga zaś umowa nosi nazwę „Zjednoczenia Białostoccy Przemysłowcy Eksporterzy Włókienniczy „Białostok” sp. z o. o. w Białymstoku.

NARADA IZB ROLNICZYCH Z POLSKI NA ŚLĄSKU

W dniach 6 i 7 października rb. odbył się zjazd dyrektorów izb rolniczych, zorganizowany w Katowicach przez Śląską Izbę.

Zreferowane będą niektóre zagadnienia w organizacji pracy Izby Rolniczej. Ponadto przewiduje się zwiedzenie przez uczestników zjazdu niektórych charakterystycznych urządzeń przemysłowych oraz ośrodków pracy rolniczej w terenie.

KONFERENCJA WĘGLOWA POLSKO-ANGIELSKA.

Dnia 23 bm. rozpoczyna się w Krakowie konferencja węglowa z delegacją przemysłowców angielskich na temat przedłużenia porozumienia węglowego polsko-angielskiego na dalsze trzy lata.

O SPRZEDAŻ JAJ NA WAGĘ, NIE NA KOPY I MENDLE

Związek zawodowy zrzeszeń eksporterów jaj wystąpił ostatnio do ministerstwa rolnictwa i reform rolnych z wnioskiem wprowadzenia w wew. nętrnym obrocie handlowym systemu sprzedaży i kupna jaj na wagę. Wprowadzenie do obrotu handlowego jajami czynnika wagi stworzy podstawę do ścisłego określenia ilościowej wartości towaru, eliminując jednocześnie moment przypadkowy, który przy dotychczasowej praktyce krzyżował znaną cenę.

Ponadto wprowadzenie tego systemu przyczyni się, zdaniem projektodawców, do rozwoju akcji nad poprawą hodowli drobiu, umożliwi kontrolę rynku wewnętrznego, oraz zabezpieczy interesy szerokiej rzeszy konsumentów w kraju.

Pokaz dorobku ogródków działkowych 50 tysięcy działkowców w całej Polsce

W związku z kongresem towarzystw ogródków działkowych odbyło się w salach Resursy Obywatelskiej w Warszawie otwarcie pokazu dorobku ogródków działkowych. Otwarcia wystawy w obecności licznie przybyłych „działkowców” dokonał prezes zarządu główn. Związku Towarzystw Ogródków Działkowych p. Morciniec z Poznania.

Wystawa przedstawia się bardzo interesująco. Oddzielną salę zajmuje Fundusz Pracy, który współdziała w urządzaniu ogródków działkowych i finansuje je. Pośród tej sali ustawiono w olbrzymim powiększeniu fotografie, przedstawiające Marszałka Piłsudskiego przed kłombem swych ulubionych kwiatów. Na ścianach rozmieszczono tablice plastyczne, obrazujące wyniki akcji ogródków działkowych w całym państwie.

Główną salę, jak również salę boczną zajmują ekspozycje towarzystw ogródków i

domków, położonych na ich terenie, plany, wykresy, fotografie oraz żywe plony ogródków działkowych. Najbardziej reprezentowane są tereny wojew. lwowskiego oraz śląskiego, w którym akcja ogródków działkowych powstała najpierw.

O rozwoju akcji ogródków działkowych w Polsce najlepiej świadczy cyfry. Kiedy w roku 1928 było w całej Polsce 51 kolonij ogródków działkowych, zajmujących przestrzeń 238 hektarów i liczących 6344 działki to w roku 1932 było 135 kolonij o powierzchni 689 hektarów i liczących 14.142 działki. W roku bieżącym jest już 520 kolonij, o powierzchni 2800 hektarów liczących ponad 50 tysięcy działek. Najśliszy rozwój ogródków działkowych, jak z powyższego wynika, daje się zauważyć w latach 1932—1937. Przyczyną tego jest nadanie ogródkom działkowym formy akcji pomocy dla bezrobotnych.

Przekazywanie pieniędzy z Niemiec do Polski przez robotników rolnych

Porozumienie między Bankiem Polskim a PKO

Na podstawie porozumienia, zawartego pomiędzy Bankiem Polskim a Poczta Kasa Oszczędności, robotnicy rolni, udający się z Polski na sezonowe roboty do Niemiec, uzyskali możliwość przekazywania do kraju zaoszczędzonych pieniędzy. W tym wypadku robotnik winien wręczyć swojemu pracodawcy pieniądze wraz z „poświadczeniem umowy o pracę” i wyjaśnić mu przy tym, czy pieniądze mają być wypłacone osobie wskazanej lub instytucji kredytowej, czy też zapisane na nazwisko nadawcy na

książeczkę oszczędnościową PKO. Robotnicy polscy winni pamiętać o tym, że przy powrocie do kraju wolno im przewieźć przez granicę niemiecką tylko 10 marek i to wyłącznie w bilonie. Trzeba więc pieniądze przekazać wcześniej, by nie narazić się na ich konfiskatę. Poza tym należy pamiętać o tym, że nawet w wypadku uchylenia konfiskaty robotnik rolny przy sprzedaży pieniędzy niemieckich w Polsce otrzyma mniejszą równowartość w walucie polskiej, niż wtedy, gdy pieniądze te przekaze.

Nie przewidziana zwyczajka robocizny i żelaza

osłabiła tempo ruchu budowlanego

Środek ciężkości ruchu budowlanego w lipcu w dalszym ciągu przesunął się w kierunku budownictwa przemysłowego i zlecanego przez rękę publiczną. W związku z tym wzmogło się zatrudnienie większych przedsiębiorstw budowlanych, zorganizowanych do wykonywania poważniejszych i trudniejszych robót.

Wobec zafiksowania umownych cen, przedsiębiorstwa budowlane dotkliwie odczuli w lipcu podwyżkę stawek plac robotniczych (około 5 proc.), którą zdecydowała nadzwyczajna komisja rozjemcza, z drugiej

zaś — zwyczajkę cen żelaza, wynoszącą około 10 proc.

W sierpniu rb. stan zatrudnienia większych i średnich przedsiębiorstw budowlanych wykazał nieznaczny wzrost. Mniejsze natomiast przedsiębiorstwa nadal nie powiększyły swego stanu zatrudnienia, co pozostawało w związku z układem całego ruchu budowlanego, który — jak wspomnieliśmy — w zakresie budownictwa mieszkaniowego znamionuje w dalszym ciągu kadenca słabsza od zeszłorocznej.

Szwedzka 10-latka dla zatrudnienia bezrobotnych

Kraj, w którym prawie każdy ma pracę

Szwecja jest jednym z nielicznych krajów europejskich, który nie odczuwa klęski bezrobocia. Dzięki panującej w tym państwie pomyślności, ilość bezrobotnych zmniejszyła się do minimum. Niezależnie od tego rząd w trosce o ulżenie doli bezrobotnych, na wypadek pogorszenia się koniunktury gospodarczej, opracował już plan zatrudnienia ich na przeciąg najbliższych 10 lat. Kosztorys robót publicznych, przewidzianych dla zatrudnienia bezrobotnych, sięga sumy 3000 milionów koron (około 165 mil. funtów). W ciągu najbliższych pięciu lat zostałyby wykonane roboty na sumę 714 mil. koron, z których 524 mil. koron przeznaczono na prace, jakie będą przeprowadzone w tym okre-

sie niezależnie od sytuacji gospodarczej kraju. Ponadto miejskie władze lokalne dysponują funduszem w wysokości 656 mil. koron dla zatrudnienia bezrobotnych w okresie najbliższych dziesięciolecia.

Prace nad przeprowadzeniem dróg, ulic, budową mostów itp. pochłona sumę 970 mil. koron, zaś przy robotach rolnych, jak drenowanie, osuszanie, przeprowadzenie kanalizacji, budowa studzien itp. sumę 463 mil. koron. Plan przewiduje także eksploatację lasów, rozbudowę przemysłu drzewnego, na co przewidziano zostało ponad 150 mil. koron. Wszystkie przewidziane roboty zostaną wykonane w ciągu 10 lat.

Ku usprawnieniu hodowli koni w Polsce

Wprowadzenie ogierów wschodnio-pruskich. — Starania ministerstwa rolnictwa

Prace, prowadzone przez ministerstwo rolnictwa i reform rolnych w zakresie popierania hodowli koni, zmierzają do ujęcia tej galezi produkcji w ramy organizacyjne, celem nadania jej właściwego kierunku.

W dziale hodowli prywatnej podstawowym czynnikiem jest stopniowe sprowadzanie ogierów hodowlanych przez odpowiednie przegrupowanie ogierów w stadach państwowych oraz licencjonowanie takich ogierów właścicieli prywatnych, które odpowiadają typowi ustalonemu dla danego okręgu. Celem zaś zwiększenia liczby dobrych reproduktorów — powiększona zostaje ilość i podniesiona wysokość premii dla ogierów właścicieli prywatnych. Ponadto specjalnie popiera się tworzenie żrebićni dla racjonalnego wychowu cenniejszego materiału drobnych hodowców.

Duże znaczenie dla racjonalnej organizacji prywatnej hodowli koni posiada również fakt utworzenia na terenie wszystkich izb rolniczych — związków hodowców koni.

Sprawy eksportu koni, do nie dawna prowadzonego przez poszczególnych eksporterów, zostały skoncentrowane przy Związku Eksporterów Bekonu, który utrzymuje stałą łączność ze związkami hodowców koni.

W dziale państwowej hodowli koni należy zanotować powstanie w Berdowie pow. lidzkiego nowego stada ogierów, które zaspokoi potrzeby północnych okręgów. Do tego stada nadejdzie w najbliższym czasie dalszy transport ogierów szwedzkich w celu wytworzenia na podkladzie miejscowym typu poprawnego konia pociągowego.

Do stad państwowych w Wielkopolsce i na Pomorzu zostanie sprowadzonych kilka ogierów wschodnio-pruskich celem wzmocnienia hodowli cięższej półkrewi typu odpowiedniego dla województw zachodnich.

W Janowie Podlaskim rozszerza się dział państwowej hodowli anglo-arabskiej półkrewi, a w Kozienicach utworzono zakład treningowy, w którym młode ogierki, zakupione od prywatnych hodowców, będą poddawane próbom dzielności przed wcielaniem ich do stad państwowych.

Wkrótce zostanie ukończony statut wzorowy dla towarzystw wyścigowych i nowe statuty wyścigowe; zarówno statut jak i prawidła wyścigowe będą wydawane w drodze rozporządzeń ministra rolnictwa i reform rolnych. W opracowaniu znajdują się ponadto przepisy o prowadzeniu ksiąg stadnych koni ras pociągowych.

Woda Czerniewicka

daje spokojny i głęboki sen

CZERNIEWICE ZDRÓJ

poczta Toruń II tel. Toruń 14-34

5605

PRZEGLADAMY PRASE.

Qui pro quo

O nic tak łatwo, jak o tani dowcip na temat przeoczenia, czy też technicznego zniekształcenia artykułu, bądź notatki w prasie.

Tylko uszczypliwa małość i dziennikarski laicyzm robią z tego błaznadaę.

Ot, znaleźliśmy w pewnym piśmie profesjonalnym takie qui pro quo.

Kto chce niech się śmieje:

Handlarze opium

Wiedeń, 15. 9. PAT.

Wczoraj popołudniu przybyli do Wiednia książę i księżna Windsoru, zatrzymując się w hotelu Bristol. Z Wiednia księstwo Windsoru wyjadą do Częstochowy, skąd powrócą do Enzesfeld, gdzie spędzą zimę.

Podróże księżstwa Windsor

Wiedeń, 15. 9. tel. wł.

Policja wiedeńska wykryła szajkę przemytników i handlarzy opium areztując kilkanaście osób. Skonfiskowano dotąd 65 kg opium.

Wolny wśród pokoleń

Wszyscy byliśmy przekonani, że wojna 1914 r. wypowiedziała wojnę wszystkim wojnom.

A tymczasem cofnijmy się wstecz w niezbyt odległą przeszłość.

Ktoś obliczył, że:

Od zawarcia rozejmu 11 listopada 1918. było siedemnaście oficjalnych i nieoficjalnych wojen.

W roku 1918—1919 — Polacy walczyli z Ukraińcami o Małopolskę wschodnią. W roku 1919 — Bolszewicy zgnieśli białą armię, dowodzoną przez admirała Koltzaka, następnie uporali się z Denikinem, a potem z Judeniczem.

W roku 1919—1921 trwała wojna domowa w Irlandii, która się zakończyła uznaniem „Wolnego Państwa Irlandzkiego”. W roku 1919—1922 — Hiszpanie walczyli z Ryfami w Maroku. W roku 1919—1926 — Ibn Saud wygonił króla Arabii Husaina i zajął jego miejsce. W roku 1920 Bolszewicy zaatakowali Polskę i ponieśli klęskę pod Warszawą. W roku 1920 — Turcy zaatakowali Republikę Ormiańską i zabrali Kars i Aleksandropol. W roku 1920—1926 walczyli pomiędzy sobą konkurencyjni generałowie w Chinach. W roku 1921—1922 — Grecy wkroczyli do Azji Mniejszej lecz Turcy sprali im potem skórę nad rzeką Sakaria. W roku 1925 wybuchła rewolucja w Syrii przeciwko Francuzom. Od roku 1925 do roku 1935 trwała walka pomiędzy Boliwią a Paragwajem o Chaco. W roku 1926—1928 — Walczyli komuniści z nacjonalistami w Chinach. W roku 1931 — Japonia zabrała Mandżurię Chinom i zrobiła z niej Mandżukuo. W roku 1932 — Japończycy walczyli zaciękle z Chińczykami pod Szanghajem. W roku 1935—1936 — Włosi zabrali Abisynię. W roku 1936 — Generał Franco rozpoczął rewolucję w Hiszpanii, gdzie wojna domowa trwa dotąd.

Wreszcie ostatnio Japończycy znowu wkroczyli do Chin.

Pod rumowiskami i popieliskami wojny światowej tlą się jednak iskry nowych przyszłych wojen.

Dzieci — oza nawiąsem

Ponurą statystykę podaje ostatni „Przegląd Pedagogiczny” z którego wynika że:

„W samej tylko Warszawie znalazło się pono około 800 dzieci, które mimo pomyślnego wyniku egzaminu nie zostały przyjęte do I klasy z powodu braku miejsca; w wielu miastach prowincjonalnych stosunek procentowy nieprzyjętych z braku miejsca; bo podobny, albo jeszcze wyższy. Tak np. w Poznaniu nie przyjęto z tego powodu po egzaminie około 200 dzieci, w Bydgoszczy — 100, w Stanisławowie — 150, w Ostrowie Wielkopolskim około 100 itd.”

Dzieci, ten skarb w innych państwach, w Polsce jest jakby ciężarem.

Otworzyć nawias, wpuszczać dzieci do przybytków wiedzy za każdą cenę, za cenę największych choćby ofiar.

(aki.)

Z dnia Święta Kolejarza

Sława i błogosławieństwo owym sługom, których Pan zastanie czuwających

Porywające kazanie natchnionego mówcy ks. biskupa dr. Okoniewskiego w dniu „Święta Kolejarza” i jubileuszu 10-lecia K. P. W.

Na kazalnicy wchodzi ks. Biskup dr. Okoniewski.

W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego! „Przed paru dniami, — zaczyna powolnym głosem zlotousty kaznodzieja, — witaliśmy maszerującą wojska nasze, wracającą z ćwiczeń wojskowych, a uniesieniem radości nie było końca. Witaliśmy wojska sercem i kwiatami. Te powitania były wyrazem przywiązania i wdzięczności, jakie żywi aNród ku Wojsku. Było to drobną odpłatą za ciężkie trudy, jakie żołnierze ponosili tak w czasie wojny, jak i na swych manewrach.

Dzisiaj przy świątecznym dniu Kolejowego Przystosowania Wojskowego i dniu święta kolejarza, witamy również serdecznie członków tej organizacji, gdyż ponoszą oni tę samą ciężką na rzecz Państwa, choć na innym polu, lecz również ponoszą służbę ofiarną i ciężką.

Z całej Polski zjechali się członkowie tej organizacji i patrzą z dumą na swą siłę organizacyjną.

Spoleczeństwo korzysta z tego zjazdu, by wyrazić wdzięczność i uznanie ofiarnym i cichym pracownikom czy to na parowozie, na stawidzie, czy w okienku kasy biletera.

Wiadomo jak ważną rzeczą jest dla Wojska dobra sieć komunikacyjna. Dla żołnierza znaczy to zabezpieczenie dowozu do armii, łączność z krajem i domem.

Żołnierz w czasie wojny bez należyście funkcjonującego aparatu kolejowego jest jak rzemieślnik bez narzędzi rękodzielniczych.

Najofiarniejsze męstwo, największa odwaga mogą być daremne.

I właśnie członkowie Kolejowego Przystosowania Wojskowego mają na celu wyrobienie w sobie takich sił ciała i przymiotów ducha, by sprostać najcięższemu, najodpowiedzialniejszemu zadaniem.

Karna obowiązkowość — oto główna cnota, jaką się chlubią kolejarze.

Niekarność bowiem zagraża ich bytowi i bytowi Państwa. Kolejnictwo jest tak misternym urządzeniem, że tylko najsumienniejsze spełnianie obowiązków sprostać może jego wielorakim wymaganiom.

Ten obowiązek spełnia kolejarz Polski, bo obowiązek to święta wola owdiecznego Boga.

Z każdego obowiązku wola głos Boga: „Panie wołałeś mnie — oto jestem!”

Jakże szczęśliwy kolejarz, który spełnił swój obowiązek, swoją służbę, bo czyni wszystko w imię Chrystusa.

Pracownik kolejowy, wypełniający swe obowiązki, przykładem swym działa wychowawczo na całe społeczeństwo.

Robotnik kolejowy Adam Miller z Wejherowa, gdy uległ ciężkiemu wypadkowi podczas służby, zwrócił się do otaczających go kolegów tymi słowy: Weźcie mnie z tego miejsca, żebym nie przeszkadzał innym w

pracy, bo swoje robić musicie.

Oto przepiękny wyraz instynktu społecznego. Takim duchem ożywiony być musi każdy kolejarz polski.

A społeczeństwo powinno uprzytomnić sobie ile kolejarze w pracę wkładają męstwo, uwagi i powinno mu być zawsze wdzięczne za wielkie trudy ponoszone dla dobra ogółu.

Tedy czuwajcie kolejarze! Ufa Wam Wojsko, ufa Wam społeczeństwo. Nie zawiedźcie tego zaufania. Niech Wam zapłatą za Wasze trudy będzie zaufanie i wdzięczność Narodu.

Sława i błogosławieństwo owym sługom

których Pan zastanie czuwających. (Od Red. Przemówienie powyższe podane w obszernym streszczeniu).

Po skończonym nabożeństwie na mównicę wszedł p. Minister Kolej Ulrych, którego przemówienie daliśmy w numerze wczorajszym. Tu tylko wypada podkreślić, że p. Minister w serdecznych słowach podziękował ks. Biskupowi dr. Okoniewskiemu za tak przepiękne słowa, zwrócone do kolejarzy, słowa tchnące nie tylko gruntowną znajomością spraw kolejnictwa polskiego i doli kolejarza, ale także pełne głębokiego wzruszenia i nauki.

Jutro loteria klasowa przysporzy Polsce nowego milionera. Będzie nim napewno jeden z posiadaczy losów. Czy jesteś jednym z nich?

Zburzona równowaga organizmu

upośledzone działanie wątroby, gromadzenie się w ustroju kwasu moczowego, nie spalanie się produktów tłuszczu, odkładanie się tkanki tłuszczowej, nadmierny przyrost wagi, objawy i bóle artretyczno-reumatyczne — oto wszystko skutki złej przemiany

ny materii. Przeciwko tym dolegliwościom stosuje się zioła na złą przemianę materii D-RA BREYERA Nr. 2. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia Polherba, Kraków - Podgórze. (6615)

Nasi artyści na Pomorzu

Wojciech Podlaszewski, art.-malarz

(s) Wojciech Podlaszewski należy do młodszej generacji artystów malarzy. Jego twórczość malarska znajduje się w najlepszej formie ze stałą tendencją pogłębiania swego wielostronnie nastawionego talentu.

Urodzony w r. 1897 w Gnieźnie, studia odbywał we Wrocławiu i Monachium pod kierownictwem tak wybitnych pedagogów jak prof. Fryderyk Pautsch obecny rektor Akademii Krakowskiej i prof. Diez.

Podlaszewski we wczesnej już młodości zdradzał talent malarski. Jako 15-letni uczeń wystawia obrazy w Stowarzyszeniu Artystów w Poznaniu i od tego czasu periodycznie wystawia.

Technologię malarską Podlaszewski stu-

diował na politechnice w Monachium u prof. Eibnera.

Poza malarstwem sztalugowym Podlaszewski oddaje się z zamiłowaniem polichromii kościołów, która to dziedzina sztuki malarskiej jest jego specjalnością. Wykonał na Pomorzu kilka polichromii. Projektuje również witraże. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, doceniając wiedzę tego artysty w kierunku konserwatorskim, umieściło go na spisie fachowców w tej dziedzinie.

Długi czas pracował w Poznaniu, obecnie mieszka w Toruniu. W wolnych chwilach oddaje się malarstwu pejzażowemu. Obrazy Podlaszewskiego tchną kolorowym intensywnością barwy i pastelową miękkością tonu.

Bojko ostro potępia Witosa

W najnowszym numerze „Wsi Polskiej” orgOnie organizacji wiejskiej OZN b. sen. Jakub Bojko, umieszczając wspomnienie o zmarłym niedawno śp. Bolesławie Wystouchu, porusza aktualne kwestie, atakując ostro przebywającego na emigracji W. Witosa. Ustęp ten brzmi nast.:

„Z boleścią musiał śp. Wystouch patrzeć, jak to Stronictwo pokruszyła duma jednego rozkapryśzonego chłopca, który wbrew uchwale swego klubu dał się do władzy i dziś odgrywa niepiękną rolę, a nie haczne chłopstwo także używa broni, nie takiej, jaką nam radził śp. Wystouch”.

Bojko jest dzisiaj sędziwym już działaczem ludowym i rozszedł się z partią Witosą na tle jej stosunku do Marsz. Piłsudskiego.

Zniżki kolejowe do Katowic

W dniach od 2 do 17 października rb. Liga Popierania Turystyki organizuje zjazd do Katowic z okazji wystawy „Przed Zimą”, jaka odbędzie się w tym czasie w Katowicach.

Posiadacze kart uczestnictwa Ligi Popierania Turystyki korzystać będą z 75 proc. zniżki kolejowej w drodze powrotnej, z bezpłatnego wstępu na wystawę oraz ze zniżek w hotelach i restauracjach katowickich. Karty uczestnictwa otrzymać można w biurach podróży i w kioskach „Ruchu” na terenie całej Polski.

Autoportret.

Niemcy nie chcą wziąć udziału w konferencji w sprawie konfliktu chińsko-japońskiego

Odmowa Niemiec na zaproszenie do wzięcia udziału w pracy komitetu 23 państw, obradującego w sprawie konfliktu chińsko-japońskiego, nie przyszła tutaj nieoczekiwanie, gdyż wiadomo, że Niemcy nie chcą uczestniczyć w żadnych międzynarodowych obradach odbywających się pod egidą Ligi Narodów.

Co do dalszego przebiegu prac komitetu w sprawie sporu chińsko-japońskiego, wysuwane są tutaj dwie tezy: według pierwszej komitet, na zebraniu poniedziałkowym stwierdziwszy odmowę Niemiec, odeśle zażądanie konfliktu chińsko-japońskiego do konferencji trzech mocarstw, która by się miała zebrać bądź to w Londynie, bądź w innym mieście poza siedzibą Ligi Narodów Według drugiej zaś, komitet ograniczy się do przyjęcia do wiadomości odmowy niemieckiej i dalej będzie rozważał konflikt na Dalekim Wschodzie.

Volksbundowiec ukarany za łżenie Państwa

Członek „Volksbundu” z Gieraltowie na Śląsku, Franciszek Szolc, został ukarany przez wydział zamiejscowy Sądu Okręgowego w Rybniku 7-miesięcznym więzieniem za to, że w dniu 1 maja br., usiłując się dostać na święto partyjne do Niemiec, na granicy łżył Państwo polskie.

Przy zepsutym żołądku, gorączce gastrycznej, mdłościach, bieguncie lub zaparciu, już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa działa niezawodnie, szybko i skutecznie. Zalecana przez lekarzy.

Kiepura śoiewa dla radiosłuchaczy

W niedzielę dnia 3 października o godz. 12,15 rozgłoszenie Polskiego Radia transmitują koncert z sali Domu Katolickiego „Roma”, w czasie którego wystąpi mistrz Jan Kiepura. Dochód z koncertu przeznaczony Kiepura na Fundusz Obrony Narodowej.

Za rozruchy strajkowe

Ciechanów. W dniu 20 bm. w Mławie odbyła się rozprawa przeciwko 37 sprawcom zająć strajkowych, jakie w dniu 2 lipca rb. rozegrały się w Ciechanowie, a w rezultacie których zostały wyłuczzone szyby w gmachu starostwa powiatowego. Po rozprawie sąd wyniósł wyrok, skazujący 10 oskarżonych na karę więzienia po 2 i pół lat, pozostali oskarżeni skazani zostali na karę więzienia od pół do 1 roku.

Robotnicy i drobni rolnicy w uzdrowiskach

W ostatnim czasie w uzdrowiskach zauważyć się daje zwiększający się z każdym rokiem odsetek drobnych rolników i ludności robotniczej. Zarówno w interesie tych warstw jak i w interesie społecznym leży organizacja leczenia uzdrowiskowego, umożliwiającą korzystanie przez te warstwy z polskich uzdrowisk.

Z jednej strony uzdrowiska winny zorganizować u siebie możliwe warunki pobytu przez stworzenie odpowiednich gospód o charakterze sanatoryjnym, z drugiej strony zaś do realizacji tego zagadnienia powinny przyjąć zarządy większych obiektów przemysłowych, samorządy itp., zapewniając choremu możliwość choćby częściowego pokrycia kosztów leczenia.

Przypuszczać należy, iż w roku przyszłym zarówno uzdrowiska jak i sfery zainteresowane przystąpią do realizacji tej ze wszechmiar zasługującej na poparcie akcji.

Witraż w kościele parafialnym św. Wojciecha w Starogardzie. — Praca art. malarza Podlaszewskiego.

Blaski i cienie elektryfikacji Pomorza

Do potężnego napędu potrzeba wielkiej instytucji — o światłej myśli i dzielnej inicjatywie

Po ostatnim zjeździe reprezentantów miast w Grudziądzu, nie małe poruszenie na tle „Gródka” wywołały echa z tych obrad, różną drogą niepokojące opinię publiczną. Uważamy przeto za właściwe poświęcić łamy dla tej sprawy, — aby w obiektywnym naświetleniu zśrodkować myśl należną zasłużonej placówce.

Nasza teka redakcyjna jest dość oficjalnie wypełniona literaturą o „Gródku”, tak, że nie trudno na ten temat napisać bodaj rozprawę. Zawsze słyszeliśmy i wiedzieliśmy, że elektrownia „Gródek”, to potężne jak na nasze stosunki przedsiębiorstwo elektryfikacyjne, zatrudniające blisko pół tysiąca pracowników. Ze stanowi własność pomorskiego samorządu wojewódzkiego, który dysponuje większością kapitałów ulokowanych w tej spółce. Ostatecznie nie było tajemnicą, że elektrownia ta wieździe prym na Pomorzu, i to, że Pomorze dziś produkuje innym regionom w dziedzinie elektryfikacji, to niewątpliwie lwia w tym zasługa „Gródka”. Musimy pamiętać, że na Pomorzu powstały pierwsze w Polsce wielkie elektrownie wodne (Gródek i Żur) i te zbudował „Gródek”, że na Pomorzu powstały pierwsze w Polsce tak długie linie najwyższych napięć i te były dziełem „Gródka”. Tu rozpoczął się ruch za unowocześnieniem tariff sprzedaży prądu i owocem tego było wprowadzenie amerykańskich tariff blokowych we wszystkich prawie miastach Polski w miejsce antycznych tariff dotychczasowych. Wreszcie stał się zaczął propagować radykalną zmianę nastawienia elektrowni wobec konsumentów przez zamianę ducha dawnych „urzędów elektryfikacyjnych” jakimi były elektrownie na przedsiębiorstwa o typie handlowym. Najlepszym przykładem tego może być miasto Gdynia, która uchodzi za najlepiej „w głąb” zelektryfikowane miasto w Polsce, ale które zawdzięcza te wyniki nie tylko niezwykłej inicjatywie i pracy ludzi kierujących miejskimi zakładami elektrycznymi, ale w znacznym stopniu zawdzięcza to oparciu się właśnie o dostawę prądu i współpracę z „Gródkiem”.

Takie wylczenia można mnożyć w nieskończoność, bo i pierwsza wielka fabryka elektrycznych kucharek i piecyków (która zaopatruje całą Polskę), powstała w Gródku i tu powstały pierwsze laboratoria. Rozwój portu gdynińskiego jest też z tym związany, bo przecież wszystkie dźwigi i maszyny, jakie nadają życie i blask tej perle naszego morza, czerpią prąd z „Gródka” względnie z jego elektrowni zbudowanej w samej Gdyni. Rozwój tego nowoczesnego miasta ma wiele „Gródkowi” do zawdzięczenia.

A mimo to — działalność tej instytucji płynie w technice cichej pracy, bez rozgłosu, jak zresztą przystało na przedsiębiorstwo o wielkim zasięgu użyteczności publicznej.

Również i my — jako prasa — nie poświęciliśmy większych miejsc na przejawy ruchliwości i zasług „Gródka” — uważając tę pracę za powszechnie znaną i dobrą. Ale dzisiaj, gdy po omawianym zjeździe — tyle się słyszy wsząd tendencyjnych głosów — bierzemy pióro do ręki, aby prostować opinię. Bo i powstały wersje, że „Gródek” chce wywłaszczyć samorządy miejskie i wyzwać je z posiadanych elektrowni. Co więcej, że już obecnie idzie po tej linii... — Kwestię tę trzeba wyjaśnić. Nie można przecież poważnie traktować tych wersji, skoro „Gródek” sam jest instytucją samorządową, przez samorządy ustanowioną.

Wielkie nieporozumienie powstało chyba z nieznaności przedmiotu, lub z wyraźnych tendencji — godzących w dobre intencje „Gródka”.

Bo w sprawie, o którą chodzi lansującym przeróżne pogłoski, „Gródek” złożył wniosek (sądzimy, że nie bez wpływu władz centralnych) do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o koncesję na elek-

tryfikację całego tak zwanego pierwszego okręgu elektryfikacyjnego, pokrywającego się mniej więcej z dotychczasowym województwem pomorskim. Niedawno bowiem Państwo zostało podzielone na szereg okręgów, a każdy taki okręg miał być objęty przez jednego koncesjonariusza, który musiałby — przy zachowaniu wszelkich praw dotychczas nabytych przez inne elektrownie — zapłacić wszelkie luki istniejące w danym okręgu, a więc:

zelektryfikować te miejscowości, które dotychczas prądu nie miały, zaopatrzyć hurtowo w prąd (za ich zgodą) te miasta, które nie są w stanie go w odpowiedniej ilości wytwarzać,

objąć elektryfikacją tych miejscowości, których elektrownia ma prawo istnieć tylko ograniczony czas (po wygaśnięciu praw tej elektrowni lokalnej — ale do nich nie należą stare elektrownie samorządowe, które mają prawa n i e-

o g r a n i c z o n e), a nawet wykupić te elektrownie, które tego zażąda. Oczywiście będą to takie elektrownie, które właścicielom przynoszą straty.

Nie ulega wątpliwości, że taka koncesja musiałaby przewidywać najwyższe ceny, w obrębie których mógłby koncesjonariusz operować swymi tariffami, jednak jak zawsze decydować będą prawa podaży i popytu. Z pewnością bowiem nie uzyskałby on wyższej ceny od żadnego miasta niż ta, po której miasto samo dotychczas wytwarzało prąd, ani też nie mógłby — bez narażenia się na samobójcze wyniki — dyktować odbiorcom takich tariff, któreby zahamowały konsumpcję prądu zamiast ją zwiększać.

Wydawałoby się, że temu programowi można tylko to zarzucić, że jest mało realny, bo nie znajdzie tak dobroczynnego koncesjonariusza, któryby się podjął jego wykonania. Oznaczałoby to bowiem wypełnienie wszelkich braków w

Z zebrania kupieckiego w Bydgoszczy

W tych dniach odbyło się w Bydgoszczy posiedzenie zarządu Głównego Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu. W zebraniu tym wzięli również udział: przedstawiciel Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni p. wicedyrektor Marcin Cieśliński oraz przedstawiciele organizacji kupieckich z Pomorza, okręgu nadnoteckiego i Inowrocławska.

Obradom przewodniczył p. poseł Tadeusz Marchlewski.

Nasamprzód omawiano sprawy kasowe i budżetowe, po czym przyjęto preliminarz budżetowy.

Termin rocznego walnego zebrania delegatów pomorskiego kongresu kupieckiego ustalono na dzień 5 grudnia r. b. w Bydgoszczy.

Sprawę kongresu kupiectwa chrześcijańskiego, który odbędzie się w Warszawie w dniach od 13 — 15 listopada, referował czołnek przydyum Związku p. Piątkowski.

Prezes Związku p. poseł Tadeusz Mar-

chlewski wygłosił referat na temat unarodowienia handlu w Polsce.

Przewodniczący sekcji blawatniczej p. Czesław Borys zdał sprawę z działalności tejże sekcji oraz ze stanu organizacyjnego Towarzystw Kupieckich okręgu nadnoteckiego.

Komunikaty zarządu głównego zreferował p. prezes Marchlewski.

Zarząd główny będzie wkrótce wizytował towarzystwa w następujących miejscowościach: Barcin, Fordon, Nakło, Solec Kujawski, Szubin, Wysoka, Wyrzysk, Dobrzyń, Gniew, Golub, Chełmża, Kowalewo, Lidzbark, Nowe, Starogard i Wąbrzeźno.

W wolnych głosach i wnioskach omawiano sprawy zawodowe i organizacyjne.

Z inicjatywy Związku odbyło się w tym samym dniu zebranie kupców tytoniowych, na którym postanowiono poczynić odpowiednie starania w sprawie podwyższenia rabatów.

Zmiana granic obszarów pocztowych

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów zarządziła z dniem 1 października 1937 r. następujące zmiany:

1) wyłączenie z obszaru pocztowego urzędu p. t. Jabłonowo Pomorskie obszaru dworskiego Nowymłyn Szlachecki pow. Grudziądz i przyłączenie go do agencji p. t. Świecie n. Osą;

2) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Wrocław miejscowości Łobdowo pow. Wąbrzeźno i przyłączenie jej do agencji p. t. Dębowa Łąka;

3) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Rybno k. Działdowa miejscowości Gutowo pow. Lubawa i przyłączenie jej do agencji p. t. Szczepankowo k. Lubawy;

4) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Boleszyn miejscowości Sugajno, Wielkie Leźno i Małe Leźno pow. Brodnica oraz miejscowości Zalesie pow. Działdowo i przydzielenie ich: Sugajno i Wielkie Leźno do agencji p. t. Polskie Brzozie, Małe Leźno do agencji p. t. Radoszki i Zalesie do upt. Lidzbark;

5) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Montowo miejscowości Hartowiec pow. Działdowo i przyłączenie jej do agencji p. t. Rybno k. Działdowa;

6) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Mroczone obszaru dworskiego Straszewy oraz miejscowości Trzciny pow.

Działdowo i przydzielenie ich do agencji p. t. Kiełpiny k. Lidzbarka;

7) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Ostrowite k. Jabłonowa osady Mnich i miejscowości Płowę pow. Brodnica i przydzielenie ich do upt. Jabłonowo Pomorskie;

8) wyłączenie z obszaru pocztowego agencji p. t. Niemieckie Brzozie obszaru dworskiego Augustowe i miejscowości Duży i Mały Głęboczek pow. Brodnica, oraz miejscowości Sugajenka pow. Lubawa i przydzielenie Augustowa i Dużego i Małego Głęboczka do agencji p. t. Polskie Brzozie, zaś Sugajenka do agencji p. t. Mroczone.

Z dniem 30 września br. związa się agencja pocztowo-telekom. Szafarnia pow. Brodnica. W miejsce zwiniętej agencji uruchamia się z dniem 1 października br. pośrednictwo pocztowo-telekom. Szafarnia.

Dotychczasowy obszar pocztowy agencji pocztowo-telekom. Szafarnia zostaje przydzielony:

a) miejscowości Szafarnia, Kąćki i Tęgowiec leśn. do agencji p. t. Pełczyńsk; b) miejscowości Tereszewo, Mściny nadleśn. i Mściny leśn. do agencji p. t. Małe Białowki;

c) miejscowości Dębno i Robotno leśn. do agencji p. t. Zbiczno.

Stosownie do powyższego należy kierować korespondencje.

Ciężka katastrofa samochodowa w Podgórzu

Prowadzący auto kupiec zbożowy z Poznania poniósł śmierć, dwie osoby ciężko ranne

W nocy z niedzieli na poniedziałek przejeżdżał przez Podgórze powracający z Nowego Miasta Lubawskiego swym autem zbożowy kupiec z Poznania, 30-l. Otton Martin. Z niewiadomych przyczyn auto, kiedy znalazło się tuż za śródmieściem, zarzuciło na lewą stronę drogi i Martin, nie mogąc opanować kierownicy z całym rozpadem wpadł na drzewo. Auto uległo całko-

witemu strzaskaniu przy czym Martin poniósł śmierć na miejscu, przygnieciony kierownicą i oderzony odłamkami żelaznymi auta. Żona jego, Jadwiga oraz znajdujący się obok niej Roman Willi zostali ciężko ranni i w stanie nieprzytomnym odstawiono ich do szpitala miejskiego na Mokrem w Toruniu, skąd przybyło pogotowie a następnie komisja śledcza. Pozostali dwaj iesz-

elektryfikacji, zelektryfikowania resztek, mało wartościowych, które spadły z bogatego stołu tych elektrowni, które już obsiadły najbardziej rentowne obszary. Oznaczałoby to dojsście z elektryfikacją do zapomnianych dotychczas przez elektryfikatorów wsi i miast, a uważanie pozostałej części jako nienaruszalnego tabu, które ten koncesjonariusz będzie mógł naprawdę zasilić, ale tylko hurtowo, ale tylko, przez pośrednika jakże często zbędnego i niezgrabnego, ale tylko na żądanie i za zgodą tego hurtownika, który nie zawsze zechce zrozumieć wspólny interes, płynący ze zbiorowej elektryfikacji.

W każdym razie obiektywność zmusza przyznać, że skoro taki koncesjonariusz się znalazł, a był nim właśnie Gródek, to korzyści z tej akcji odniosłyby właśnie samorządy miejskie — jako posiadacze dotychczasowych elektrowni. One właśnie, dzierżąc twardo i kurczowo swe prawa, odniosłyby korzyści płynące z pośrednictwa, a bardzo byłoby wątpliwym, czy tymi korzyściami podzieliłyby się z konsumentem. Dobitny tego przykład mamy na stolicy naszego województwa, Toruniu. Wiemy bowiem, że właśnie Toruń ma najdroższe tariffy ze wszystkich miast i najgorsze nastawienie w stosunku do konsumenta, mimo, że najtaniej z wszystkich kupuje prąd od „Gródka”. Od wielu przecież lat nie możemy się doczekać takich tariff jakie ma Gdynia, Warszawa a nawet... Puck. Ale o tym kiedyś indziej.

Jak w tych warunkach powstał protest samorządów miejskich przeciw wniesionemu projektowi koncesji, to istotnie trudno byłoby zrozumieć, gdyby nie to, że słyszeliśmy, w jaki sposób ten protest był motywowany. Otóż referent twierdził, że „Gródek” stawia wniosek o oddanie mu wyłącznej hurtowej i detalicznej sprzedaży we wszystkich miastach Pomorza, przez co pozabawi te miasta dotychczasowych wpływów, a nawet posiadanych majątku. Tenże referent nie wspominał wcale, że „Gródek” w swoim projekcie wykluczył możliwość naruszenia jakichkolwiek praw posiadanych przez dotychczasowe elektrownie, czemu poświęcone były obszernie ustępy projektu koncesji.

Być może, że po prostu referent nie czytał tego projektu, jest również wątpliwe, czy czytali go ci wszyscy, którzy go słuchali, i dlatego nad tym wszystkim można przejść do porządku dziennego, a najwyżej przy tej okazji poruszyć inne dalsze powody tej akcji, do czego być może uda nam się powrócić. Dzisiaj tylko życzyć sobie należy, aby podjęta przez „Gródek” akcja — spotkała się z jednomyślnym poparciem społeczeństwa. Inaczej przecież nie wierzymy, by „Gródek” zechciał wystąpić w roli dobroczyńcy, wbrew woli obdarowanych, którzy złożyli podpisy na protestie w warunkach dużego nieporozumienia — do czego posłużyło rzekome godzenie „Gródka” w dobro samorządów. Podpisy tak złożone — powinny być wycofane, bo akcja gródecka zdąża w dobrym kierunku do właściwego celu — zasługując na zgodną powszechną opinię. A tylko w takiej sytuacji możemy mówić o podciąganiu elektryfikacji wzwyż. Sprawa tak ważka, nie może być przedmiotem „sobiepańskich” rozważań. Racją wielkości zagadnienia wymaga, aby dalsze losy elektryfikacji spoczęły w „Gródku”, jako że wówczas można tylko liczyć na dalszy zasięg światła, przy wciąganiu nowych kapitałów, zatrudnienia ludzi i potanieńniu tariff — a wszystko — w potężnym zasobie napędu.

Jan Płażewski.

— 25 lat przy linotypie. W ubiegłym tygodniu obchodził jubileusz pracy w swym zawodzie mistrz sztuki drukarskiej p. Stanisław Komorowski, rodem z Kujaw Wielkopolskich. Jubilat jest składaczem maszynowym t. j. linotypistą przy linotypie. Po raz pierwszy 25 lat temu w Inowrocławiu, wstąpił w naukę drukarstwa w zakładzie E. Lehmana w Inowrocławiu. W Toruniu p. St. Komorowski pracuje lat 17, z czego od lat 4 w naszym wydawnictwie. Jubilatowi, który jest człowiekiem ogólnie lubianym, koledzy zgotowali serdeczny obchód, ukwieciwszy hojnie kwieciami warsztat jego pracy — linotyp, przy którym na pamiątkę zrobiono zdjęcie.

Światowa atrakcja filmowa „Francis et Fred” nagrodzona w Londynie w Krótko w Esplanadzie

— Ze Stowarzyszenia Polsko - Francuskiego. We wtorek, dnia 28 bm. o godz. 20 na zebraniu Stowarzyszenia Polsko - Francuskiego w Toruniu, które odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Zeglarskiej 25, p. Kornel Pyszkowski wygłosi referat p. t. „Quelques Souvenirs de Napoléon”. Będzie to ostatnie zebranie w dotychczasowym lokalu, gdyż Stowarzyszenie przenosi się z dniem 1 października br. na ulicę Kopernika 24, gdzie mieścić się będzie również biblioteka Stowarzyszenia.

Do ondulacji trwałej zamawia szczególnie wybredna Pani kolejkę pod nr. tel. 27-20
KANT, Podgórz-Toruń
v s a v i s kościola.

— Z Klubu Polsko-Angielskiego. W środę, dnia 29 bm. o godz. 20-tej odbędzie się w sali Książęcej „Dworu Artusa” pierwsze po wakacjach zebranie dyskusyjne Klubu Polsko-Angielskiego, na którym omówione będą ważne sprawy organizacyjne, interesujące wszystkich członków Klubu.

— Ofiara na FON. Pracownicy Apteki Centr. Zaopatr. Inst. Ubezpiec. Społ. w Toruniu — z okazji imienin kierownika mgr. Demańskiego Wacława — złożyli kwotę 40 zł. (czterdzieści zł.) na FON.

— Kradzież roweru. Górny Jan, zam. w Toruniu, ul. Mickiewicza 95 zgłosił, że dnia 25 bm. w godz. wieczornych skradziono mu z jego warsztatu ślusarskiego przy ul. Mickiewicza 134 jeden rower wart. 60 zł.

— Falszywa moneta 10-zł. Sadowska Anna, zam. w Toruniu przy ul. Prostiej nr. 27 zgłosiła o otrzymaniu 10-zł. monety fałszywej od B. S., zam. w Toruniu. Monetę zajęto.

Ze Związku Pań Domu

Związek Pań Demu, oddział Toruń, ul. Krzyżacka 5 zawiadamia, że w **środe, dnia 29 bm.** o godz. 17 firma B-cia Bloch, urządza piękny pokaz dekoracji wnętrz mieszkań, dywanów, firanek, kap, oraz konfekcji damskiej, bielizny, sweterków i płaszczy.

Pokaz ten jest bezpłatny dla członkiń i gości. Prosimy zatem o skrzystanie z okazji.

W **piątek, dnia 1 października** o godz. 17-tej bezpłatny pokaz praktycznego prania dla pomocnic domowych, a o godz. 18 dla pań.
Herbatka — Czytelnia — Bridge.

Z Urzędu Stanu Cywilnego

Dnia 25 września br. zapisano w księgach stanu cywilnego:

Urodzenia: robotnik Wacław Szymeczko syn — Roman; cieśla Kazimierz Galant córka — Krystyna; podoficer zawodowy Ignacy Kamiński córka — Teresa; podoficer zawodowy Jan Drabent córka — Teresa.

Śluby: ogrodnik Antoni Dąbrowski — Helena Makowiecka; młodszy majster wojskowy Jan Stróżyk — Wiktoria Schodowska; pomocnik gastronomiczny Mieczysław Lewandowski — Zofia Płakowska.

Zgony: Marianna Łukaszewska, Klonowicza 30 — 33 lata; Antoni Grzechowiak, Osiedle Marszałka Piłsudskiego 167 — 63 lata.

Dnia 27 bm. zapisano w księgach stanu cywilnego:

Urodzenia: zakrystian Paweł Reszke córka — Marta.

Śluby: ronik Andrzej Kuczyński — Berta Froń; młodszy majster wojskowy Walerian Rakowski — Gertruda Szubrych.

Zgony: Marianna Cicha z domu Rataj, Grudziądz — 32 lata; Andrzej Samojłowicz, Wyspiańskiego 7 — 4 lata.

Zapamiętaj, że:

Jeśli chcesz być syty i zadowolony idź do Ruszkowskiego! Gdzie?... Pod „TRZY KORONY”.

Bufet obficie zaopatrzony. Tanie i smaczne obiady. Kuchnia warszawska. Wina, wódki, likiery, piwa. 6172

Dzień w Toruniu

Wtorek, dnia 28 września

KINO MARS

ul. Warszawska 9
Telefon 27-46.

Dziś premiera!

Cud ekranu — **Deanna Durbin**
w arcykomedii Kosterlitz i Pasternaka p. t.

„PENNY”

Jest to najlepsza i najweselsza komedia 1937 r.
Bogaty nadprogram.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 5, 7 i 9, w niedziele i święta o g. 3, 5, 7 i 9.

Tragiczna śmierć 73-letn. staruszka pod tramwajem

Wczoraj wieczorem na Mokrem wydarzył się śmiertelny wypadek przejechania tramwajem 73-letniego staruszka.

Około godz. 20-tej ulicą Grudziądzką zjechał tramwaj nr. 26 linii nr. 2 na dworzec Mokre. W chwili, kiedy tramwaj mijał róg ul. Jagiellońskiej — obok biur Funduszu Pracy — znalazł się na jezdni między szynami 73-letni Bott Emil zamieszkały przy ul. Grudziądzkiej 52-54. Skutki najechania były straszne. Nieszczęśliwy starzec

poniósł śmierć na miejscu.

Zwłoki nieszczęśliwej ofiary odwieziono karetką pogotowia do kostnicy miejskiej.

Przyczyną nieszczęśliwego wypadku była nieostrożność pocziwego staruszka, który zapatrzył się w niebo, śledząc ewolucje nocne samolotów.

Jak się dowiadujemy, ofiara wypadku śp. Bott Emil był z zawodu mistrzem rzeźnickim, handlującym mięsem w jatkach rzeźniczych na Rynku Nowomiejskim.

KINO SWIT

Prosta 5.
Telefon 21-98

Dziś największy tragik doby obecnej **Emil Jannings** wystąpi w swoim największym arcydziele filmowym p. t.

„Władca”

W dalszej roli niezrównana **Marianna Hoppe.**

Film, który podziwiają wszystkie stolice świata.

Początek seansów: o godz. 5, 7 i 9-tej w niedzielę o godz. 3, 5, 7 i 9-tej.

Apel do społeczeństwa z okazji XIV. Tygodnia LOPP

Twarda rzeczywistość ostatnich lat wskazuje nam niezbicie, że stan, w jakim znajdują się narody świata, nie jest stanem trwałego pokoju. Na nic obietnice, na nic umowy, na nie Liga Narodów, nad światem co raz bardziej rozprzestrzenia swe panowanie prawo silniejszego, prawo pięści.

Przykładem tego jest choćby obecna wojna chińsko - japońska, nie oszczędzająca nikogo i niczego, wojna podjęta bez oficjalnego wypowiedzenia.

Rodacy. Te co spotkało Chińczyków dziś — jutro nas spotkać może. Czy żyjąc w takich warunkach, możemy być spokojni o całość granic naszej Ojczyzny? Czy wiedząc o grożącym nam niebezpieczeństwie, nie będziemy się przysposabiać do obrony?

A pamiętajmy, że w obecnej wojnie, w wojnie samolotów i śmiercionośnych gazów, narażony będzie zarówno żołnierz jak i dziecko, mężczyzna jak i kobieta, starzec jak i kaleka.

Szałem byloby nie liczyć się z ewentualnością wojny, w której wir Polska może być porwana wbrew swej woli i chęci.

Musimy dostosować kraj, rodziny i siebie samych do obrony przed niebezpieczeństwem lotniczo - gazowym.

Rząd sam nie jest w stanie dać ręką każdemu obywatelowi skutecznej i dostatecznej obrony. Obroną tą musimy stworzyć wysiłkiem, zespoleni w silną organizację obronną.

Organizacją tą jest Liga Obrony Powietrznej i Przeciwwzawowej.

A więc Rodacy do czynu! Postanówmy sobie, że każdy z nas bez wyjątku znajdzie się w szeregach Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwwzawowej, że będziemy czuwać, aby organizacja, przygotowująca obronę naszej Ojczyzny, naszych rodzin i naszego mienia, znalazła w pracy swej oparcie o cały naród.

W dniu święta Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwwzawowej wzywamy Was do wspólnych szeregów.

Silną organizacją i świadomą wolą stworzymy wielki czyn, zabezpieczymy Ojczyznę i jej Obywateli od wroga.

Dziś wszyscy idą na pra premierę

do kina „AS”

Strumykowa 3

podziwiać **Marlene Dietrich** w zdumiewającym dramacie z życia rosyjskiej arystokracji p. t.

Hrabina Władzinow

Treść, wystawa, potęga, rozmach i tempo oszołomi każdego.

NADPROGRAM. Początek: 5, 7 i 9-ta.

Miejsca numerowane.

Flirt z X Muzą

KINO ARIA.

(s) W obecnym programie kina „Aria” wybija się na pierwsze miejsce, tak pod względem przebogatej inscenizacji, jako też i wspaniałej gry aktorskiej, wielka epopea romantyczno-mitosa p. t. „Anthony Adverse”. W roli głównej występują: Fredric March, Olivia de Havilland i Anita Louise.

Treścią tego filmu są wzruszające dzieje ukrytej miłości kobiety, wydanej za mąż pod presją. Owocem grzesznej miłości jest dziecko Anthony Adverse, którego burzliwe losy i przeżycia trzymają widza w nieustannym napięciu. Ciekawa fabuła, kostiumy z epoki Napoleona. Wystawa składająca się na całość wielce interesująca.

Druzi film programu p. t. „Miłosne Nie-

spodzianki” jest typowym filmem amerykańskim, w którym brak treści, uzupełnia się ekscytacyjnością no i charakterystycznym demolowaniem wszystkiego, co się znajduje w mieszkaniu na drodze.

A hałas i rwetes jest wielki. skoro się zważy, że osnową tego filmu są dzieje dwóch par małżeńskich, które się stale kłóca i rozwodzą, by znów powrócić do siebie, w myśl zasady, że wszędzie dobrze, a w domu tak samo, jak gdzieindziej... Małżeńska kłótnia.

Film dość zabawny.

Dla wytwornej publiczności 6403 restauracja i kawiarnia „GRYF”

w Domu Społecznym ul. Mickiewicza 2/4 tel. 22-13. Salonik bridge'owy. Szachy.

Jesień w Górach: Zaleszczyki, Kosów, Beskid Śląski, Zakopane — pobyty — ulgi kolejowe.

Pociąg popularny na „Festival Sztuki w Warszawie” 8. 10. dwa dni. Cena zł. 15.20.

Stałe wycieczki od zł. 330.—

KALENDARZYK

Wtorek, 28. 9. — Wacława
Środa, 29. 9. — Michała

AS	KINA	SWIT
Hrabina Władzinow	Władca	
MARS	Penny	ARIA
		Anthony Adverse i Miłosne niespodzianki

Z Teatru Ziemi Pomorskiej POZEGNALNE PRZEDSTAWIENIA KAZIMIERZA JUNOSZY-STĘPOWSKIEGO.

W dniach najbliższych po ogromnym objeździe miast Pomorza aż po Gdynię i Gdańsk, przyjeżdża p. Kazimierz Junoszy-Stępowski wraz z zespołem Teatru Ziemi Pomorskiej i daje na scenie toruńskiej ostatnie pożegnalne przedstawienia, w których mieścić się będzie przegląd całego repertuaru, granego z tym mistrzem sceny polskiej, a to:

W czwartek, dnia 30 bm. o godz. 20 „Głupi Jakub”. Ceny miejsc od gr. 25 do zł. 1.75; w piątek o godz. 20 doskonała komedia p. t. „Papa”, ceny miejsc od gr. 25 do zł. 2.10; w sobotę i niedzielę o godz. 20 wspaniały dramat p. t. „Car Paweł I” po cenach od gr. 35 do zł. 3.00.

Niedzielną popołudniówkę wypełni przedstawienie szwedzkiej komedii p. t. „Testament Jaśnie Pana”. Ceny miejsc od gr. 25 do zł. 2.10.

XIV. Tydzień LOPP w Podgórzu

W dniu 1-go października odbędzie się na terenie miasta Podgórze zbiórka uliczna na rzecz L. O. P. P.

Złożony grosz na tak szlachetny cel będzie przeznaczony na szkolenie lotników, budowę lotnisk i t. d.

Pamiętajcie obywatele o obronności kraju. Silna flota lotnicza obroni kraj od ataku nieprzyjacielskiego.

Modne kołnierze i żaboty wstążki, torebki i kwiaty Kałamajski

Kredyt na asygnaty. 6616

Informator dla przyjezdnych

w Toruniu

Najlepsza okazja Kupna

Obiady. — Chcesz dobrze i tanio zjeść i wypić, idź do „Ula” — Szeroka 25. Zimne i gorące zakąski. Piwa, wina, wódki i likiery. „Ula” — to miejsce spotkań wszystkich przyjezdnych. Tel. 13-60.

Najstarsza i pierwsza Polska Centrala Optyczna Franciszek Seidler, Rynek Staromiejski 16 (obok poczty) tel. 15-74. Dostawa dla kas chorych, klinik ocznych i dla wojska.

Pierwszorządny Zakład Krawiecki Franciszek Seidler Toruń, Strumykowa 19 parter — wykonuje garderobę męską — damską podług najnowszych żurnali. Krój solidny. Firma Chrześcijańska.

A czy wiesz Ty panie młody Gdzie krawatów nowe mody? Zachwycające desenie Nabyć możesz w każdej cenie? Wszak o tem wie każdy W naszym mieście Tylko w Fabryce Krawatów Przy Paulińskim Moście 1.

KRAWATY

KRAWATY

TABELA LOTERII

z dnia 27 września

Ciągnięcie I i II GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana Zł. 5.000 na Nr. 74327

Zł. 50.000 na nr: 47242
Zł. 10.000 na nr: 54892
Zł. 5.000 na nry: 217 37163 62824 146380

178122
Zł. 2.000 na nry: 49640 59657 61652 66645
77048 93326 93871 102259 117867 128741 132272
137974 171001

Zł. 1.000 3910 5228 5629 8134 10724 24378
25068 47556 55865 61016 61681 71427 74487 77342
78874 79832 99626 100571 105459 112368 115674
121496 134446 135921 143008 146571 158160 165114
166976 185217 186921 188416 190030

Wygrane po 200 zł

155 62 276 30 262 501 720 77 1125 44 254 59
371 636 848 2041 150 293 98 474 656 61 702
47 865 84 933 54 77 3015 433 629 35 832 4010
31 56 67 248 312 50 470 50 813 682 718 36 839
69 5021 162 82 290 95 306 633 783 850 975
6085 112 235 330 35 37 485 583 653 72 807 980
87 7067 115 74 448 683 8145 99 241 301 465
533 760 9084 158 224 59 61 323 439 82 99 582
621

10039 147 54 628 11001 25 136 235 302 53
477 652 814 94 12052 101 10 284 86 349 78 660
720 909 84 13005 147 303 496 566 623 47 707
20 86 809 66 14072 260 313 96 414 608 73 739
856 15068 72 278 98 449 88 505 630 887 943 53
16193 209 301 77 429 86 637 688 864 918 21
17041 48 110 86 93 343 64 416 97 597 605 706
20 43 87 18062 127 276 486 544 88 633 752
19316 474 85 807 906

20214 688 797 999 21016 17 4 369 136 256
70 335 470 593 684 974 88 22098 60 193 244 301
79 408 902 56 23101 5 90 563 91 766 76 24012
110 239 431 535 834 933 73 98 25028 48 216 114
35 39 808 69 768 811 37 940 26409 30 589 811
794 915 70 27105 89 225 812 49 599 642 785 65
808 20 49 28154 76 335 54 89 547 624 803 54
98 964 29102 98 99 221 25 555 602 62 735 919
30210 340 438 545 946 31225 79 416 98 560 36
98 865 32042 90 157 324 779 33026 189 334 86
449 57 539 698 703 4 924 78 34047 270 466 569
75 642 718 49 58 88 817 57 906 9 32515 442
501 10 28 90 779 813 38265 307 410 53 852 60
37041 172 273 817 25 54 77 607 758 65 92 800
200 27 959

38123 49 203 63 83 90 559 727 91 865 39070
369 88 613 859 78 994

40294 506 76 91 640 88 905 41004 30
47 163 457 60 527 74 663 731 837 93 933
42117 228 35 349 51 851 43062 134 36 75
243 556 653 62 985 44231 374 704 45017
100 47 98 281 395 488 525 64 80 612 46099
117 363 427 48 519 93 704 872 47047 121
284 395 424 84 539 48104 47 220 353 94
431 635 96 733 832 54 924 41 97 49025
159 229 588 513 80 643 770 818 37 951

50010 443 629 50 765 869 943 55 51024
505 6 9 669 89 720 835 971 83 52068 85 102
603 42 53039 100 362 541 691 774 815 67
54028 96 110 219 433 43 80 669 82 791 896
906 55032 363 481 517 787 851 931 56040
92 126 228 457 601 986 57240 57 355 541
804 981 58358 865 85 602 50 764 862 922

77 59022 31 511 828 900 29 39 76

60055 158 67 514 611 747 89 975 61068
182 208 349 523 641 43 712 37 869 73 62027
159 222 548 831 85 978 63097 202 77 427 88
70 66 536 67 646 787 866 963 80 64130 20
431 70 622 907 650129 205 314 27 455
508 11 21 646 935 66004 153 66 265 85 382
87 689 67129 204 98 354 577 605 76 761
68058 317 405 20 616 819 69139 226 768
814 979

70053 248 442 61 577 614 712 34 71039
224 333 484 677 98 813 983 72069 82 117
385 440 804 28 70 91 950 61 73050 64 205
356 629 79 818 73 74257 452 510 624 71
813 921 77 75072 184 216 44 478 622 93 721

120239 117 233 527 270 88 153210 393 422
627 985 154025 276 400 636 76 726 853
155143 52 89 207 66 99 450 815 97 156017
26 192 278 352 933 38 157058 295 366
469 589 93 665 756 978 158124 78 387414
46 85 530 79 618 55 159186 206 43 75 411
68 603 908 59 72

160188 205 390 433 62 96 689 913 161118
86 338 479 632 85 749 162053 93 136 242
127 31 68 420 80 696 715 52 77 928 163054
287 91 394 479 717 66 997 79104 231 13173
363 400 24 541 668 75 715 96 882 86 99
80073 157 372 460 881 81182 755 93 846
98 82268 69 94 305 437 682 876 969 83014
140 62 87 200 406 715 884 967 84003 312
614 88 776 983 85131 83 91 202 357 640 45
778 832 86146 233 387 528 88 668 335 53
90 87305 35 747 52 75 98 888 88000 56 110
19 70 353 518 5 0706 43 848 89162 283 311
31 558 674 781 856

35 510 721 839 989 65859 82 66080 140 827
67205 364 415 646 702 954 64 68233 441 778 806
730 893 988 69269 352 712 81 800 982
70011 253 356 579 664 929 53 71322 32
483 983 72021 421 55 539 657 73031 508
636 795 74293 670 76 948 75315 958 76131
440 555 77024 25 201 26 545 753 813 78252
69 322 564 67 623 920 79131 228 391 600
31 53 519

80026 75 368 651 81007 65 720 833 45
87 83151 227 392 99 610 845 84327 427
522 90 985 85776 86186 210 341 84 488 589
92 622 810 87019 98 130 88235 445 777
899 89014 65 351 622
90176 458 588 668 709 808 921 91398 785
897 92092 574 653 779 843 93012 590 94031
369 480 690 95181 607 96171 597 939 93
97052 110 861 942 98162 67 353 410 666
747 803 955 99181 371 678 855

100183 84 211 53 358 584 101052 324 427
102205 99 103399 781 104156 203 23 428
517 713 882 105020 76 111 202 77 698
102628 78 550 72 783 107078 123 59 79 221
42 451 719 70 77 847 108228 434 632 867
979 109309 45 601 56 784 803 8 66
110243 508 861 111263 521 675 854 91
112003 81 107 306 427 896 113791 114368
602 920 115048 258 321 62 430 519 633 69
116302 572 656 117187 247 78 372 490 584
630 59 854 118140 284 336 426 706 49 56
888 119034 162 71 937
120207 83 508 659 944 121119 214 25
493 515 60 84 122607 21 857 123018 655
94 802 44 941 124212 320 474 558 931
125274 429 745 917 126515 793 127208 76
446 729 974 128164 392 878 129418 73 624
878

130599 700 884 131371 415 821 915 132317
413 977 988 133032 104 391 94 489 532 614
859 956 134882 887 135176 863 136043 258
578 852 137210 18 951 138411 676 755 902
46 74 139053 672 708 44 909

140028 45 94 193 351 563 791 99 909
104160 484 661 142139 529 143133 49 208
30 712 59 969 144014 341 414 727 828
145096 221 573 891 913 146074 257 386
597 783 868 77 147245 366 478 553 66 714
823 31 66 148149 494 767 149184 437 578
150018 130 327 566 634 151311 566 651
67 756 809 152078 502 847 153093 303 620
947 154258 417 653 896 968 88 155493 592
156226 558 693 825 919 157194 376
889 991 158102 321 438 913 54 159252 88
347

160332 673 967 161486 501 603 4 711 897
920 162041 79 86 151 573 739 891 923 93
163014 112 247 65 323 482 643 164337 77
468 661 165548 84 740 823 913 49 166211
71 454 904 167237 586 712 1658001 174
207 639 94 773 879 69 951 169723 962
170058 3318 582 171466 562 693 96
172140 423 55 628 173039 85 154 76 788
826 175686 176119 39 234 83 448 89 590
677 767 927 177060 158 371 410 888 728 98
805 83 946 178390 593 819 179084 590

180055 247 443 759 973 181572 696 739
909 182058 646 76 709 941 73 183178 454
184386 590 927 185455 906 186420 858
187276 334 965 188157 615 17 820 189006
15 75 165 301 424 40 91 659
190001 314 191041 107 245 371 683
192673 738 193128 339 752 194217 374 695
838 97

Zawsze i wszędzie pamiętaj
ze szczęście sprzyja kolekturze

KAFKALA

Bydgoszcz Gdynia
Jagiellońska 3 to Lutego 5

90037 58 90 108 30 246 83 337 412 634
86 811 91103 591 619 44 52 752 879 917
92237 305 23 402 57 778 93045 58 131 300
450 99 655 97 925 90 94197 853 95045 948
56 894 957 79 96079 249 97 369 0 470 547 631
61 80 97033 622 862 98413 505 13 49 691
704 46 58 878 99006 29 220 68 75 93 626
750 806 77 912 96

100462 622 39 922 101051 62 288 513
86 811 91103 591 619 44 52 752 879 917
92237 305 23 402 57 778 93045 58 131 300
450 99 655 97 925 90 94197 853 95045 948
56 894 957 79 96079 249 97 369 0 470 547 631
61 80 97033 622 862 98413 505 13 49 691
704 46 58 878 99006 29 220 68 75 93 626
750 806 77 912 96

Ciągnięcie III
Wygrane po 200 zł

133 586 719 88 1142 239 633 704 43 57
2072 179 216 17 79 488 904 3002 39 370
631 807 985 4189 299 347 414 626 704 96
900 20 58 5000 61 66 93 215 681 83 745
829 87 967 6229 333 52 502 614 859 84 983

7049 258 398 499 506 50 839 8267 364 94
799 9344 595 734

10052 73 408 22 76 603 805 47 11341
12008 755 889 13393 461 839 14170 389
472 73 838 15114 779 97 966 16015 178 274
886 724 17073 626 18174 357 593 19276
723 888

20455 601 876 21189 22038 190 322 54 90
428 556 24574 750 25007 242 67 414 99 543
618 24 27 702 26123 932 27400 525 550
28158 29017 406 74 618 824 901 43

40265 420 509 52 744 838 31195 302 20
428 673 32315 510 34 715 849 36605 859
34126 28 75 313 611 35352 476 36205 53
549 802 76 37103 33 43 570 38242 387 531
639 990 39132 58 59 217 786 810 64 84
40435 781 867 935 41129 506 817 42061
439 873 43645 44811 45920 46174 317 687
804 47063 232 907 48956 49034 396 749 871
905 35

50728 51211 324 68 403 26 78 531 721
948 94 82189 91 376 84 867 87 53914 54309
407 81 862 55575 56016 50 79 99 175 229
603 6 952 57033 194 312 678 805 55 58133
299 329 817 59347 477
60105 928 61064 311 438 636 945 62296
424 97 679 63040 60 450 87 598 64114 226

100183 84 211 53 358 584 101052 324 427
102205 99 103399 781 104156 203 23 428
517 713 882 105020 76 111 202 77 698
102628 78 550 72 783 107078 123 59 79 221
42 451 719 70 77 847 108228 434 632 867
979 109309 45 601 56 784 803 8 66
110243 508 861 111263 521 675 854 91
112003 81 107 306 427 896 113791 114368
602 920 115048 258 321 62 430 519 633 69
116302 572 656 117187 247 78 372 490 584
630 59 854 118140 284 336 426 706 49 56
888 119034 162 71 937
120207 83 508 659 944 121119 214 25
493 515 60 84 122607 21 857 123018 655
94 802 44 941 124212 320 474 558 931
125274 429 745 917 126515 793 127208 76
446 729 974 128164 392 878 129418 73 624
878

130599 700 884 131371 415 821 915 132317
413 977 988 133032 104 391 94 489 532 614
859 956 134882 887 135176 863 136043 258
578 852 137210 18 951 138411 676 755 902
46 74 139053 672 708 44 909

140028 45 94 193 351 563 791 99 909
104160 484 661 142139 529 143133 49 208
30 712 59 969 144014 341 414 727 828
145096 221 573 891 913 146074 257 386
597 783 868 77 147245 366 478 553 66 714
823 31 66 148149 494 767 149184 437 578
150018 130 327 566 634 151311 566 651
67 756 809 152078 502 847 153093 303 620
947 154258 417 653 896 968 88 155493 592
156226 558 693 825 919 157194 376
889 991 158102 321 438 913 54 159252 88
347

160332 673 967 161486 501 603 4 711 897
920 162041 79 86 151 573 739 891 923 93
163014 112 247 65 323 482 643 164337 77
468 661 165548 84 740 823 913 49 166211
71 454 904 167237 586 712 1658001 174
207 639 94 773 879 69 951 169723 962
170058 3318 582 171466 562 693 96
172140 423 55 628 173039 85 154 76 788
826 175686 176119 39 234 83 448 89 590
677 767 927 177060 158 371 410 888 728 98
805 83 946 178390 593 819 179084 590

180055 247 443 759 973 181572 696 739
909 182058 646 76 709 941 73 183178 454
184386 590 927 185455 906 186420 858
187276 334 965 188157 615 17 820 189006
15 75 165 301 424 40 91 659
190001 314 191041 107 245 371 683
192673 738 193128 339 752 194217 374 695
838 97

Ciągnięcie IV
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000 padła na Nr 17513.

Zł 10.000 na Nr. 1821.
Zł 5.000 na N-ry: 27611 38388 45946 48325 171919 174622.

Zł 2.000 na N-ry: 1862 11017 20867 31475 96068 64324 76924 82182 88605 90770 97914 126524 157875 172439 163137 182778 194516 194517 157875 107448 N-ry: 24405 52054 90793 1006663
Zł 1.000 na N-ry: 107626 108113 113146 119116 132625 134497 107448 N-ry: 24405 52054 90793 1006663
134497 134542 140402 147400 155765 155971 166722 178753 183842 185836.

Ciągnięcie IV
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000 padła na Nr 17513.

Zł 10.000 na Nr. 1821.
Zł 5.000 na N-ry: 27611 38388 45946 48325 171919 174622.

Zł 2.000 na N-ry: 1862 11017 20867 31475 96068 64324 76924 82182 88605 90770 97914 126524 157875 172439 163137 182778 194516 194517 157875 107448 N-ry: 24405 52054 90793 1006663
Zł 1.000 na N-ry: 107626 108113 113146 119116 132625 134497 107448 N-ry: 24405 52054 90793 1006663
134497 134542 140402 147400 155765 155971 166722 178753 183842 185836.

Wygrane po 200 zł

92 157 243 54 352 59 578 677 733 1896
2290 475 749 3227 4835 5033 346 553 6123
492 550 665 821 7034 523 33 86 661 978 848

5938

Popierając przedsiębiorstwa hand

HOTEL „KRÓLEWSKI DWÓR“

Telef. 2076 Grudziądz — Rynek Telef. 2076

W dniu 30-go bm.
„Benefis“ — „Wielki dancing familijny“
„Kwartetu Wyględowskich“ z specj. programem.

Wstęp wolny **Jedzenie Kuropatew** Wstęp wolny
 po cenie reklamowej 1,50 zł, na które uprzejmie zaprasza **Dyrekcja lokalu.**

Od dnia 1 października br. nowe artystyczne sily, światowej sławy
Isa Bell — Lucyna Morawska. 6622

Sygnatura: Km. III 1088/37.

(6614 Do akt Km. Nr. 726/37.

(6624

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu III rewiru, Wojciech Janowski, mający kancelarię w Grudziądzu ul. Legionów Nr. 15, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 września 1937 r. o godz. 10 w Michału pow. Świecie, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Franciszka Martynińskiego, składających się z 1 krówy ca. 3 lat starej, 3 warchlaków ca. 50 kg i 1 radioodbiornika „Telefunken“ 5-lampowy, oszacowanych na łączną sumę zł. 600,—.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej wyznaczonym.
 Grudziądz, dnia 25 września 1937 r.

Komornik: (—) W. Janowski.

ZAWIADOMIENIE O OPISIE NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I, Stanisław Lewicki, urzędujący w Grudziądzu przy ul. Budkiewicza 9, na zasadzie art. 668 K. P. C. zawiadamia:

1) że w celu wyegzekwowania od Bolesławy Stanisławy Ryszkowskiej należności z wykazu zał. Państwowego Banku Rolnego w Grudziądzu z dnia 7 maja 1937 r. Nr. 2570 AR/FA w dniu 28 października 1937 r. o godz. 10 zostanie dokonany opis nieruchomości Królewska Dąbrówka tom 1 karta 15, zapisanej na Stanisława Ryszkowskiego z Królewskiej Dąbrówki, położonej w Królewskiej Dąbrówce pow. Grudziądz;

2) że przewidziany w art. 666 K. P. C. miesięczny termin do daty doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty długu upłynął;

3) że wymienioną nieruchomość wierzyciel poszukujący oszacował do sprzedaży na kwotę 24,000 złotych;

4) że oszacowanie przez wierzyciela będzie przyjęte za podstawę licytacji, jeżeli na 3 dni przed terminem opisu nie sprzeciwią się temu dłużnik i uczestnicy (§ 2 art. 671 K. P. C.);

5) że dłużnik nie może sprzeciwić się oszacowaniu, ustalonym w umowie z wierzycielem, uczestnicy zaś nie mogą żądać, aby oszacowanie było wyższe od oszacowania umownego (§ 3 art. 671 K. P. C.).

Grudziądz, dnia 25 sierpnia 1937 r.

Komornik: (—) St. Lewicki.

TORUN

ZEGARY

zegarki, platery, kryształy oraz obrączki ślubne, polecam w najnowszym fasonach

Kazimierz Bibik

mistrz zegarmistrzowski
 Zaprzysiężony Rzecznikiem Sądowym.

Toruń, Stary Rynek 39 róg Szerokiej. Telef. 1292.

Świece

oltarzowe, stearynowe, kompozycyjne, olej do palenia, knotki do oleju — polecam

HURTOWNADROGERIA

T. Rzymkowski

Toruń, Szeroka 43. 5187C

TRWAŁA ondulację

aparatem elektrycznym i parowym najtaniej wykonuje

B. SŁUPSKI
 TORUŃ, BYDGOSKA 58

Dlaczego!

przeplacasz **MEBLE** nie pytając się przedtem o ceny Najtaniej! — Skład Mebli Toruń, Prosta 5. (4592C

Kawiarnia- Restauracja

Toruń, Mickiewicza 90 tel. 27-92

właśc. M. Tomaszewska

poleca: 6189C

**Śniadania
Obiady
Kolacje**
 sposobem domowym na czystym maśle
 Napoje orzeźwiające
 Wina — Piwa
 Billard automatyczny
 Ceny niskie.

Maszyny

do pisania nowe światowej sławy i używane różnych fabrykatów na dogodnych warunkach spłaty
 Naprawa maszyn w własnym warsztacie. 6621

W. Katafias

Toruń, Tel. 1447
Mieszkanie
 3-pokojowe z kuchnią, łazienką, na 4 piętrze, nowo wyremontowane, wynajmie
 Bonk, Toruń, St. Rynek 26, 6631Ck

Spis zapowiedzi Nr. 30. (6638

ODPIS ZAPOWIEDZ

Podaje się do ogólnej wiadomości, że
 1) kawaler Józef Piotr Janusch, robotnik, zamieszkały w Bółkau, W. M. Gdańsk, syn robotnika Adama Januscha i żony jego Augusty Janusch z domu Orłowskiej, zamieszkałych w Bółkau W. M. Gdańsk,

2) panna Anna Elżbieta Skerka, bez zawodu, zamieszkała w Skrzyszewie Żuk., gminy Żukowo, powiatu kartuskiego, córka rolnika Jana Skerka i żony jego Marty Skerka z domu Orłowskiej, zamieszkałych w Skrzyszewie Żuk., gminy Żukowo, powiatu kartuskiego, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Zarządzie Gminnym w Żukowie, w gromadzie Skrzyszewo Żuk. i w „Gazecie Gdańskiej“.

Żukowo, dnia 25 września 1937 r.

Urzędnik stanu cywilnego

W Z.

(—) Bolesław Witek.

Spis zapowiedzi Nr. 6510/275. (6628

ZAPOWIEDZ

Podaje się do ogólnej wiadomości, że
 1) malarz dekoracyjny Henryk Jan Gonsch, kawaler, zamieszkały w Grębocinie powiat Toruń, syn małżonków: zamieszkałego w Grudziądzu ul. Rzeźnia 12 kowala Jana i zmarłej w Grudziądzu Heleny z Raczkowskich

2) panna Zofia Kornelia Jędrzejewska, krawczyca, zamieszkała w Toruniu ul. Winnica 19, córka małżonków zmarłego w Świeciu murarza Feliksa i Władysławy z Kwiatkowskich, zamieszkałej w Toruniu przy ul. Winnica 19, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Toruniu, zarządzie gminnym Bielawy pow. Toruń, sołectwie Grębocin pow. Toruń i w „Gazecie Gdańskiej“ w Gdańsku.

Toruń, dnia 27 września 1937 r.

Urzędnik stanu cywilnego

(—) Makowia k.

„ROLNIK“ W GRUDZIĄDZU

SPÓŁDZIELNIA ROLNICO-HANDLOWA z odpowiedz. ograniczoną. Telefon 12-32 i 12-35

Oddziały: w Łasinie (telef. 30) i w Chełmnie (telef. 26)

Zakupie po najwyższych dziennych notowaniach — wszelkie ziemniaki, jak również sprzedaje pasze treściwe, nawozy sztuczne, nasiona i artykuły opałowe.

Radia

nowe i okazyste. Specjalność!

detektory z głośnikiem

na dogodne spłaty poleca

ZAKŁAD MECHANICZNY

K. Tułodziecki

Toruń, Małe Garbary 9.

telefon 1702.

POLECAM

KONFEKT

CUKIERKI

CZEKOLADKI

CHALWĘ

kartofelki

matcepanowe

w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych

Ludwig König

Toruń, Stary Rynek 27,

telefon 1024.

Grudziądz, 3 Maja 39.

6633C

Tłumacz przysięgły

Km. 881/37. (6625

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I, Stanisław Lewicki, zamieszkały w Grudziądzu przy ul. Budkiewicza Nr. 9, na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 4 października 1937 r. o godz. 13,00 w Grudziądzu ul. Małomłyńska nr. 10 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1 maszyna do szycia „Singer“, 1 kanapa pluszowa zielona, 1 lustro stojące z szafką (umywalka), 1 dywan 1,25x2, 1 lustro stojące, 1 szafka do rzeczy jasna forniera dębowa, oszacowanych na łączną kwotę 550,— zł.

Powyższe ruchomości oglądać można w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Grudziądz, dnia 24 września 1937 r.

(—) St. Lewicki,

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I

6625

Okazyjnie

sprzedam dobrze prosperującą kawiarnię-jadłodajnię wraz z mieszkaniem, w śródmieściu Gdyni, z powodu wyjazdu, cena 5,000 zł. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr.“ pod 937. 6634Mk

Zlecenie Nr. 1055/IV. (6619

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580) Urząd Skarbowy w Brodnicy podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 1 października 1937 r. o godz. 12-iej w lokalu p. Zwirnera Hermanna przy ul. Kamionka nr. 2/4 celem uregulowania zaległych należności na rzecz Skarbu Państwa i innych wierzycieli odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: 1 fortepian czarny, 1 radio 3-lampowe z dwoma głośnikami, 2 kasy rejestracyjne, 1 bilard amerykański, 3 kanapy pluszowe, 30 paczek proszku do prania Persil, 50 kawałków mydła do prania, 10 paczek domieszki do kawy Francka, 1 kanapa pluszowa (brązowa), 1 lustro z podstawką, 1 pianino brązowe, oszacowanych na łączną sumę szacunkową 2.688,— zł.

Zajęte przedmioty można oglądać dnia 1 października 1937 r. od godz. 11,30 do godz. 12 w lokalu p. Zwirnera Hermanna przy ul. Kamionka 2/4 w Brodnicy.

Kierownik Działu Egzekucyjnego

(—) J a s z c z e r s k i,

sekr. adm.

6619

Zgubiono

złoty zegarek damski, niedziela 26 września, wieczór, ulice Bydgoska—Szopena—700Lecia. Nagroda 20 złotych. Oddać Towarzystwo Krajoznawcze Ratusz. 6630

Pieczek gazowy

do pieczenia tanio sprzedam Toruń, Moniuszki 27 m. 5. 275C

6630

Tynk szlachetny

pierwszorzędnej jakości w różnych kolorach do nabycia w firmie

M. Czubek i Ska

Toruń, Piernikarska 37.

Telefon 1643 (6378

6630

TANI TYDZIEŃ PORCELANY

za bezcen poleca

Szymański

Toruń, Rynek Staromiejski nr. 11, telef. 17-16. Oddział

Wąbrzeźno, Hallera 5.

6632C

6632C

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji	2,00 zł	
Z odnośnikiem do domu	2,20 zł	
Przez pocztę z odnośnikiem do domu	2,40 zł	
Pod opaską	4,50 zł	
W Gdańsku przez pocztę	2,32 gd; przez gońca	2,00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost	1,75 gd	
Zagranicą	4,00 zł	
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeskazywanie w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.		

Redaktor odpowiedzialny:

WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 58.

U W A G I :

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 60 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone przewidziana w cenniku 20 proc. Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu, nadwyżka, omyliki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściąganiu należności rabat opada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 1-lampowej	0,30 zł
w tekście na pierwszej stronie	1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0,80 zł
w tekście na dalszych stronach	0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.	
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.	
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.	
Komunikaty 50 gr za wiersz.	
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie rotowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.	

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25 I. piętro. redaktor odpowiesz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu“. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Franciszek Myśliński Grudziądz Plac 23 Stycznia 10. I. — Redaktor odpow. na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Zygmunt Bartelki — Rypin, Warszawska 13 tel. 81 — Lipno: „Astoria“, Kościuszki 7 Franciszek Majewski — Brodnica: Zygmunt Bartelki, ul. Mazurska 27, m. 5. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf“ z odpow. działaniem w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja.